

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Škola: Mateřská škola Vchynice, příspěvková organizace
IČO: 72745436
Zřizovatel: Obec Vchynice
Právní forma: příspěvková organizace
Adresa školy: Vchynice 100, 410 02 Lovosice
Zřizovatel školy: obec Vchynice
Telefon: 416 535 073
e-mail: msvchynice@seznam.cz
www: www.vchynice.cz
Ředitelka školy: Jana Chudobová (statutární zástupce)

„Školní vzdělávací program 2017“ (dále jen ŠVP) jsme vytvořily na základě „Úpravy Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, dle ustanovení zákona č. 82/2015 Sb. a zákona č. 178/2016 Sb., kterými se mění zákon 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zároveň jsme analyzovali stávající podmínky, dosažené dobré a kvalitní a to, co se nevydařilo a neosvědčilo. Vznikl na základě vlastních praktických zkušeností, nových odborných poznatků a na základě mnohaleté praxe pedagogů, kteří se na něm podíleli. Náš školní vzdělávací program je prací týmovou, vytvořili jsme ho pro „své“ děti, v nám velice známém prostředí a podmínkách. Byl projednán na provozní poradě a následně na pedagogické poradě, kde byly provedeny poslední úpravy dle předložených návrhů a připomínek. Školní vzdělávací program byl také řádně projednán se zřizovatelem školy a doklad o projednání je uložen v dokumentaci školy.

Zpracovala ředitelka školy ve spolupráci s učitelkou.
ŠVP je platný od 1. 9. 2017

OBEČNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Typ školy

- jednotřídní mateřská škola,
- kapacita 20 dětí,
- 5 zaměstnanců (ředitelka, učitelka, kuchařka, školnice, účetní/vedoucí školní jídelny).

Velikost školy

Škola obývá suterén a první patro budovy z 30. let minulého století, původně zbudované pro základní školu.

- Suterén - tělocvična, šatna dětí, školní kuchyně, jídelna pro děti, kotelná, technická úklidová místnost.
- První patro - třída, místnost pro odpolední odpočinek dětí (ložnice), WC pro děti, sprchový kout, umývárny pro děti s dostatečným počtem umyvadel, ředitelna a kuchyňka pro zaměstnance.

Lokalita školy, okolí

- Mateřská škola se nachází v obci Vchynice, která navazuje na město Lovosice.
- Škola stojí na začátku obce v sousedství domů se zahradami, výběhy pro domácí zvířata.
- Okolí školy je obklopené krásnou přírodou s mírnými kopci a poskytuje bohaté možnosti pro výlety a vycházky s dětmi do okolí a pozorování přírody.
- Kolem obce jsou pole a louky, blízko je fotbalové hřiště. Nedaleko je les a obec Radostice (patří k obci Vchynice) s malebným rybníkem.

- Dopravní dostupnost školy je celkem dobrá, díky těsné návaznosti obce Vchynice na město Lovosice. Před školou je stanice linkového autobusu směrem do Lovosic.

Charakter a specifika budovy

- Budova z 30. let minulého století, původně zbudovaná pro základní školu.
- Suterén i první patro prošlo v roce 2010 stavební rekonstrukcí, která upravila prostory tak, aby více vyhovovaly potřebám MŠ. Vznikla prostorná ložnice, ve které je koutek pro děti s menší potřebou spánku, vybudovalo se nové malé WC s umývárnou, změnila se dispozice a umístění šatny pro děti a přesunula se technická místnost do suterénu.
- Nad prostory MŠ v druhém podlaží budovy jsou dva obecní byty obsazené nájemníky.
- MŠ je obklopena velkou oplocenou zahradou s průlezkami, pískovištěm, klouzačkou, houpačkou a přístěnkem. Herní prvky na zahradě prošly v roce 2012 celkovou rekonstrukcí a nabízí velké využití pro děti.

Finanční náklady na provoz školy jsou kryty z příspěvku zřizovatele, ze státního rozpočtu, z úplaty za předškolní vzdělávání od rodičů dětí a popř. sponzorskými dary.

Mateřská škola spolupracuje se základními školami v Lovosicích – zejména ze ZŠ A. Baráka a ZŠ Všebrdova, Speciálním pedagogickým centrem Litoměřice, RC a MC MOZAICA v Lovosicích, okolními organizacemi a spolky, Obecním úřadem ve Vchynicích a místní knihovnou.

PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

1) Věcné podmínky

- Mateřská škola má dostatečně velké prostory a takové prostorové uspořádání, které vyhovuje nejružnějším skupinovým i individuálním činnostem dětí - třída a zároveň herna jsou dostatečně prostorné, rozčleněné nábytkem na menší částečně uzavřené prostory pro tvořivé hry dětí. Ložnice se stabilně rozloženými postýlkami je prostorná s odděleným koutkem pro děti s menší potřebou spánku.
- Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, zdravotně hygienické zařízení (umývárny, toalety) i vybavení pro odpočinek dětí (postýlky) jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné a jsou estetického vzhledu.
- Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku; je průběžně obnovováno a doplňováno a pedagogy plně využíváno.
- Hračky, pomůcky, náčiní a další doplňky nebo alespoň jejich podstatná část je umístěna tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení; jsou stanovena pravidla pro jejich využívání pedagogy i dětmi.
- Prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly přístupné dětem i jejich rodičům – děti se podílejí na výzdobě prostředí MŠ v šatně, třídě i na chodbách svými pracemi tak, aby na své výtvary dobře viděly a mohli je shlédnout i jejich rodiče.
- Na budovu mateřské školy bezprostředně navazuje zahrada. Prostory zahrady jsou vybavené tak, aby umožňovaly dětem rozmanité pohybové a další aktivity – záhonek, na kterém děti samy pěstují jarní zeleninu. Rozlehlá zahrada je oplocená s klouzačkou, pískovištěm, houpačkou a přístěnkem, kterou využívají mimo provoz školy i ostatní děti z obce. Vybavení zahrady je pravidelně kontrolováno a udržováno.
- Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů (týkajících se např. čistoty, teploty, vlhkosti vzduchu, osvětlení, hlukosti, světla a stínu, alergizujících či jedovatých látek a rostlin).
- Třída je vybavena elektrickým pianem, CD přehrávačem, diaprojektorem, PC k využití pro děti. Vybavení didaktickým materiálem, pomůckami a hračkami se pravidelně obnovuje a doplňuje

dle finančních možností školy. Děti mají při svých hrách možnost výběru a je jim dán prostor pro jejich tvořivost.

Závěr:

- obnovit herní prvky na zahradě školy (ve spolupráci s OÚ Vchynice) a zřídit zahradní lavice a stoly pro kreslení a tvořivé hry venku,
- pravidelně obnovovat a vyměňovat pomůcky, výukový materiál a hračky pro děti,

2) Životospráva

- Dětem je poskytována vyvážená a plnohodnotná strava podle platných norem s vhodnou skladbou jídelníčku.
- Děti mají v průběhu dne dostatek tekutin (čaj, vitamínový nápoj, šťáva), ke kterým je neomezený přístup.
- Vedoucí ŠJ vyhodnocuje jídelníček z pohledu nutričních hodnot, skladby a pestrosti. Sleduje dodržování intervalů mezi jídly, množství, kvalitu, teplotu a další závazné ukazatele.
- Jídlo je vydáváno servírovacím okénkem v jídelně, která přímo sousedí s kuchyní.
- Děti nejsou do jídla nuceny, mají možnost odmítnout, ale snažíme se, aby všechno alespoň ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování.
- Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci. Rodiče mohou své děti přivádět podle svých možností.
- Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku (v případě vhodných povětrnostních podmínek v chladnějším období cca 1,5 hod. denně a v teplejším období i 4 hodiny denně), program činností je přizpůsobován okamžité kvalitě ovzduší. V teplejším období se přenáší ven i řízené činnosti a odpolední hry.
- Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru mateřské školy. Škola má prostornou samostatnou tělocvičnu, vybavenou vhodným náčiním.
- Pro pobyt venku i ostatní činnosti a v případě příznivého počasí, je ve velké míře využívána právě zahrada.
- Dále využíváme k vycházkám celé okolí obce a přilehlé nízké kopce (Homolka, Ovčín, obec Radostice s rybníkem, atd.) a k delším výletům do okolí, které pořádáme dle počasí, vzdálenější cíle jako Lovoš, Oparno apod.
- V zimním období za vhodného počasí (sníh) využíváme okolní mírné kopce k tradičním zimním hrám (sáňkování, bobování, sportovní soutěže, stavba sněhuláků, apod) a také nedaleké fotbalové hřiště k pouštění draků a sportovním činnostem.
- V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí (např. dětem s nižší potřebou spánku je nabízen jiný klidný program namísto odpočinku na lůžku).
- Učitelé se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

Závěr:

- ✓ zařazovat co nejčastěji výrobky a produkty zdravé výživy
- ✓ neustálá inovace jídelníčku
- ✓ neustálé sledování spotřebního koše
- ✓ ve spolupráci se zřizovatelem obnovit herní prvky na zahradě

3) Psychosociální podmínky

- Děti i dospělí se cítí v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně. Jedním z nejdůležitějších cílů našeho vzdělávacího programu je vytvoření tvořivého a přátelského ovzduší, kde se dobře cítí všichni příchozí.
- Nově příchozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí i situaci. Délka a průběh adaptačního programu záleží na individuální domluvě s rodiči dítěte tak, aby co nejvíce

usnadnila příchod dítěte do nového prostředí. Ve středu zájmu stojí dítě se všemi jeho potřebami.

- Učitelé respektují potřeby dětí (obecně lidské, vývojové a individuální), reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování (jednají nenásilně, přirozeně a citlivě, navozují situace pohody, klidu, relaxace apod.). Děti nejsou neúměrně zatěžovány či neurotizovány spěchem a chvatem ani nadměrnou náročností prováděných činností.
- Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvyhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřijatelné.
- Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a učit děti pravidlům soužití. Smíšená třída vede k rozvoji sociálních dovedností k vzájemnému respektování potřeb a k samostatnosti.
- Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou zpravidla rády.
- Pedagogický styl, resp. způsob, jakým jsou děti vedeny, je podporující, sympatizující, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací učitele s dětmi. Je vyloučeno manipulování s dítětem, zbytečné organizování dětí z obavy o časové prostoje, podporování nezdravé soutěživosti dětí. Jakákoliv komunikace s dítětem, kterou dítě pociťuje jako násilí, je nepřijatelná.
- Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života (je dítěti tematicky blízká, jemu pochopitelná, přiměřeně náročná, dítěti užitečná a prakticky využitelná).
- Učitel se vyhýbá negativním slovním komentářům a podporuje děti v samostatných pokusech, je uznalý, dostatečně oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy a výkony dítěte a přiměřeně na ně reaguje pozitivním oceněním, vyvaruje se paušálních pochval stejně jako odsudků.
- Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. Dospělí se chovají důvěryhodně a spolehlivě (autenticky). Typ jednotřídní mateřské školy v malé obci, menší kolektiv dětí, a zároveň věkově smíšená třída nám poskytuje výhodu k vytváření rodinného prostředí, kde se děti dobře znají a cítí se bezpečně. Zároveň se snažíme měnit názor veřejnosti, která má tendenci podceňovat venkovské školy.
- Učitel se programově věnuje neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí).
- Způsob práce směřuje k tomu, aby se dítě cítilo dobře a bezpečně, ve škole vládla atmosféra klidu, pohody, radosti a vzájemné tolerance, aby se dítě učilo chápat a plně prožívat svět kolem sebe, mělo chuť poznávat, přemýšlet a tvořit. Podporujeme pozitivní individuální hodnocení, pochvaly, samostatnost, důvěru v sebe sama, nebát se projevit svůj vlastní názor. Vzdělávací nabídku přizpůsobujeme mentalitě předškolního dítěte a jeho potřebám. Je naším zájmem, aby byla dětem tematicky blízká, snadno pochopitelná, přiměřeně náročná a dítěti potřebná.
- Jedním z hlavních rysů našeho programu je respektování individuálních potřeb dětí. V rámci skupiny pozorujeme každé jednotlivé dítě, jeho zvláštnosti, potřeby, talent, potíže, přání. Napomáháme jeho adaptaci, pozorujeme osobní vlastnosti, zkušenosti, rozvoj a pokrok za určité období. O svých poznatcích vedeme pedagogické záznamy. Sledovaná pozorování vyhodnocujeme a na základě analýzy, rozboru situace s rodiči a evaluace stanovujeme další směry svého pedagogického působení. Cílem snažení celého kolektivu pracovníků MŠ je radostné prožívání dne a zároveň co nejvyšší kvalita vzdělávání dětí v rámci jejich konkrétních možností.

4) Organizace

- Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby.

- Do denního programu jsou pravidelně (několikrát v týdnu) zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.
- Učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání.
- Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.
- Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.
- Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu.
- Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat.
- Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem atp.
- Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách.
- Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně apod.
- Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.
- Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky (věcné vybavení prostředí je dostatečné a kvalitní, pomůcky jsou připravovány včas).
- Není překračován stanovený počet dětí ve třídě.

5) Řízení mateřské školy

- Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny.
- Je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy, tak navenek.
- Při vedení zaměstnanců ředitelka vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu.
- Ředitelka školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci.
- Učitelky pracují jako tým, zvou ke spolupráci rodiče.
- Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a hodnocení všech stránek chodu školy, využívá zpětnou vazbu.
- Ředitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy týmu, případně s rodiči. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.
- Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, se ZŠ v Lovosicích, ostatními MŠ v okolí, Speciálním pedagogickým centrem Litoměřice, RC a MC MOZAIKA v Lovosicích, okolními organizacemi a spolky, místní knihovnou, plaveckou školou v Roudnici nad Labem
- Organizační členění zaměstnanců školy je určeno v organizačním řádu školy, který je součástí dokumentace školy. Všeobecné povinnosti a zodpovědnosti učitelek i provozních zaměstnanců jsou zakotveny v pracovním řádu školy.
- Dílčí povinnosti a obsah pracovní doby jsou stanoveny v jednotlivých pracovních náplních, které jsou součástí osobních spisů zaměstnanců.
- Zaměstnanci jsou včas informováni na poradách pořádaných pravidelně nebo dle potřeby.

Závěr:

- ✓ Rozvíjet spolupráci školy se zájmovými organizacemi v obci, účastnit se podle potřeby jejich akcí a prezentovat tak školu navenek.
- ✓ Udržovat webové stránky školy pro rodičovskou veřejnost naší MŠ, ale i pro ostatní

6) Personální a pedagogické zajištění

- Všichni zaměstnanci, kteří pracují v mateřské škole jako učitelky, mají předepsanou odbornou kvalifikaci.
- Pedagogický sbor, resp. pracovní tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel.
- Pedagogičtí pracovníci se sebevzdělávají, ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně (četbou literatury, odborných časopisů a spoluprací s odborníky).
- Ředitel podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů (včetně své osoby), vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání.
- Služby učitelů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče o děti.
- K překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů každý den ve třídě dochází v nejnáročnějších aktivitách během dne v potřebném rozsahu. Budeme se snažit o minimální rozsah překrývání učitelek v rozsahu dvou a půl hodin denně.
- Zaměstnanci jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem (v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí).
- Specializované služby, jako je logopedie, rehabilitace či jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ke kterým předškolní pedagog sám není dostatečně kompetentní, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky (speciálními pedagogy, školními či poradenskými psychology, lékaři, rehabilitačními pracovníky aj.).
- Provoz mateřské školy je zajišťován 2 učitelkami, včetně ředitelky školy a 3 provozními zaměstnanci (školnice, kuchařka, vedoucí ŠJ + ekonomka školy).
- Ředitelka školy, má předepsané vzdělání a prošla povinným studiem pro ředitele škol a školských zařízení, je absolventkou kurzu „Primární logopedické prevence pro pedagogické pracovníky MŠ a přípravných tříd ZŠ“.
- Spolupráce učitelek funguje na základě společně vytvořených pravidel.

Závěr:

- ✓ Dbát na pravidelné vzdělávání učitelek (vzdělávání dětí 2-3 letých, vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, předmatematické a předčtenářské dovednosti, polytechnické dovednosti).
- ✓ Zajištění překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů každý den v každé třídě minimálně v rozsahu dvou a půl hodin.

7) Spoluúčast rodičů

- Ve vztazích mezi zaměstnanci školy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, pochopení, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství. Zajímáme se o názory a postřehy rodičů.
- Učitelé sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.
- Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, podle svého zájmu vstupovat do her svých dětí. Jsou pravidelně a dostatečně informováni. Usilujeme o spolupráci rodičů při výchovně vzdělávací práci, snažíme se různými způsoby zapojovat rodiče do společných činností s dětmi, informujeme o všem, co se v mateřské škole děje. Projeví-li zájem, mohou se spolupodílet při plánování programu mateřské školy, při řešení vzniklých problémů apod.
- Učitelé pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Na vyžádání zprostředkujeme kontakt se specialisty.

- Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskretnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.
- Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě; nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí.
- Organizujeme společné schůzky (min. 2x ročně), setkání a akce s rodiči.
- Prohlubujeme spolupráci s rodiči předškolních dětí při přípravě na vstup do 1. třídy ZŠ.
- Využíváme nabídek rodičů k opravám školního vybavení.

Společné akce pro rodiče s dětmi:

- Podzimní tvoření.
- Pečení vánočního cukroví, oslava Vánoc, Vánoční besídka a nadílka s posezením rodičů.
- Oslavy narozenin dětí ve spolupráci s rodinou.
- Dětský maškarní karneval.
- Výlet do blízkého okolí busem, vlakem.
- Oslava MDD.
- Rozloučení s předškoláky, oslava na školní zahradě, závěr školního roku.
- Návštěvy divadelních představení.

Závěr:

- ✓ uspořádat dotazníkové šetření
- ✓ zapojovat stále více rodiče do akcí školy.

8) Spolupráce s ostatními organizacemi

Školou

- Informace škol pro rodiče předškolních dětí o akcích pořádaných školou.
- Návštěva předškolních dětí v 1. třídě ZŠ v Lovosicích.
- Účast na akcích pořádaných ZŠ v Lovosicích.

Zřizovatelem

- Je na dobré úrovni, veškeré požadavky jsou projednávány s obecním zastupitelstvem a společně řešeny, dle možností obce.
- Vystoupení dětí na akcích pořádaných obcí – Mikulášská, Den matek, Vchynický kvítek.
- Spolupráce s místní knihovnou.

Ostatními MŠ

- Vzájemná výměna zkušeností mezi učitelkami MŠ.
- MC Mozaika, Ekosad v Malých Žernosekách.

Veřejností v obci

- Návštěvy zahrádek na podzim a na jaře – bližší seznamování se s životem lesní zvěře, pozorování změn – přenos do výchovně vzdělávací práce.
- Spolupráce s knihovnou v Lovosicích.
- Návštěvy místních řemeslníků, farem apod.

Závěr:

- ✓ Zapojit se do spolupráce s dalšími místními a blízkými spolky a organizacemi
- ✓ Vyhledávat další subjekty ke spolupráci (hasiči, policie apod.)

9) Ekonomické podmínky

- Mzdové náklady jsou plně kryty ze státního rozpočtu.
- Provozní náklady zajišťuje dotací zřizovatel, část neinvestičních nákladů je hrazena rodiči formou úplaty za předškolní vzdělávání. Opravy a údržbu si zajišťuje škola sama, nákladné, havarijní a inspekční stavy jsou dle domluvy zajišťovány zřizovatelem.

- S takto přidělenými dotacemi škola samostatně hospodaří, vyúčtovává je, tvoří finanční fondy. Ekonomickou agendu vede a zpracovává ekonomka školy, která je zároveň správcem rozpočtu školy a je hrazena z rozpočtu školy.
- Mzdová agenda je zpracovávána účetní firmou za úplatu a je také plně hrazena z rozpočtu školy.
- Vstupné na kulturní akce, výlety, hradí dětem rodiče v plné výši.

Závěr:

- ✓ zajistit od zřizovatele navýšení finanční dotace na vylepšení prostředí školy
- ✓ snaha o získání dotace či grantu
- ✓ hledat sponzora pro akce školy.

8) Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem. Snahou pedagogů je vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

ŠVP vychází z respektování individuálních potřeb a možností dítěte, umožňuje tedy i vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebují poskytnutí podpurných opatření dle § 16 školského zákona.

Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpurnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitel zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpurná opatření.

Pro děti s přiznanými podpurnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování plánu pedagogické podpory (PLPP) a pro děti s přiznanými podpurnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu (IVP). PLPP zpracuje škola, nepostačuje-li samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb dítěte při vzdělávání, a to za podmínek stanovených ve vyhl. č. 27/2016 v platném znění. Od druhého stupně podpory jsou podpurná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. PLPP zpracovává škola samostatně, IVP zpracovává škola na základě doporučení ŠPZ. Začlenění podpurných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nejen volba vhodných vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpurnými opatřeními, ale i uplatňování vysoce profesionálních postojů pedagogů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí. Je nutné vytvořit podmínky pro jejich pozitivní přijetí. K tomu je třeba navázat úzkou spoluprací s rodiči všech dětí, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracujeme s dalšími odborníky a využíváme služby školských poradenských zařízení.

System péče o děti s přiznanými podpurnými opatřeními v mateřské škole Plán pedagogické podpory (PLPP)

PLPP zpracuje škola, nepostačuje-li samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb dítěte při vzdělávání, a to za podmínek stanovených ve vyhl. č. 27/2016 v platném znění.

PLPP sestavuje učitelka. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory mezi učitelkami s cílem stanovení např. metod práce s dítětem, způsobů kontroly osvojení potřebných dovedností, návyků a postojů. Bude stanoven termín přípravy PLPP a učitelka zorganizuje společnou schůzku se zákonnými zástupci dítěte.

- Zpracování a tvorba PLPP je realizováno v rámci mateřské školy, která vychází z pozorování dítěte při činnostech v rámci vzdělávacího programu (dítěte u kterého se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání), na zpracování a tvorbě se podílí učitelky MŠ.
- PLPP zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsob vyhodnocování naplňování plánu. Jsou zvoleny vhodné metody a postupy, případně úpravy ve vzdělávání dítěte.
- V rámci podmínek zajištění podpůrných opatření probíhají pravidelné konzultace pedagogických pracovníků a následné vyhodnocování zvolených postupů.
- PLPP škola průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb dítěte.
- Poskytování podpůrných opatření prvního stupně průběžně vyhodnocujeme. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory vyhodnotíme, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučíme zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení (ŠPZ). Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytujeme podpůrná opatření prvního stupně na základě PLPP.
- S PLPP dítěte seznámíme zákonné zástupce (rodiče) a všechny pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu.
- Zodpovědnou osobou za systém péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami je ředitelka školy. Ředitelka školy pověřuje učitele sestavením PLPP, IVP a komunikací se zákonnými zástupci.

Individuální vzdělávací plán (IVP)

- Podpůrná opatření druhého až pátého stupně jsou realizována na základě doporučení ŠPZ a informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte.
- Součástí je tvorba IVP. IVP zpracovávají učitelky mateřské školy na základě doporučení ŠPZ, a ve spolupráci s ŠPZ.
- IVP je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy MŠ obdržela doporučení ŠPZ a informovaný souhlas zákonného zástupce dítěte. IVP je doplňován, upravován a vyhodnocován v průběhu celého školního roku na základě potřeb dítěte.
- IVP je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, vychází ze školního vzdělávacího programu a je součástí dokumentace dítěte.
- S IVP seznámíme zákonné zástupce (rodiče) a všechny pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu.
- ŠPZ ve spolupráci se MŠ sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu a poskytuje dítěti, jeho zákonnému zástupci a škole poradenskou podporu.

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Ředitelka a učitelka zodpovídají za realizaci podpůrných opatření I. stupně, využití PLPP, vyhodnocení účinnosti podpory, případné doporučení služby školských poradenských zařízení a při zajišťování podpůrných opatření II. - V. stupně, postupuje v souladu s § 16 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními zabezpečujeme a umožňujeme:

- uplatňování principu diferenciaci a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání;
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí;
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení;
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními (SPC, PPP, klinickými logopedy, apod.), v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství;
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

9) Podmínky vzdělávání dětí nadaných

V předškolním věku dítě prochází obdobím nerovnoměrného a skokového vývoje, mnohdy je těžké odlišit při identifikaci nadání dítěte od akcelerovaného vývoje v určité oblasti. Dítě, které vykazuje známky nadání, musí být dále podporováno.

Při vzdělávání dětí v naší mateřské škole vytváříme v rámci integrovaných bloků podmínky, které stimulují vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech. S ohledem na individuální možnosti dětí jsou jim v rámci pestré nabídky aktivit předkládány činnosti, které umožňují tento potenciál projevit a v co největší míře využít. Nečekáme na potvrzení a identifikaci nadání, či mimořádného nadání, podporujeme všechny projevy a známky nadání. Dětem, které projevují známky nadání, věnujeme zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání dětí v rozmanitých oblastech činnosti smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely. V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání, zejména v situacích vyžadujících značnou spolupráci a koordinaci s rodiči dětí, zpracováváme PLPP.

Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. Do doby než vyšetření proběhne a škole je školským poradenským zařízením doručeno doporučení ke vzdělávání dítěte, postupujeme při vzdělávání takového dítěte zpravidla podle PLPP. Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením."

- Vzdělávání mimořádně nadaných dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.
- Mateřská škola je povinna zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.
- Od počátku školního roku 2016/2017 bude veškerá výchovně vzdělávací činnost pro děti nadané podléhat vyhlášce č. 27/2016 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných. Na základě této vyhlášky bude u dětí, které se budou jevit jako nadané, vypracován individuální vzdělávací plán, využíván zvýšený individuální přístup a nabízeny činnosti k podpoře rozvoje osobnosti a nadání.

Závěr:

- ✓ Rozšiřovat a doplňovat metodické pomůcky pro vzdělávání dětí nadaných.
- ✓ Zajistit do třídy PC, aby byl dětem k dispozici pro využití digitálních metodických materiálů.

10) Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní období je zásadní pro utváření celoživotních návyků, respektování pravidel a norem. Ve věku dvou let je dítě zpravidla připraveno tyto aspekty rozeznávat a přijímat. Pro děti mladší

tří let, zajišťujeme podmínky, které reagují na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí. Dítě ve věku od dvou do tří let má některé potřeby jiné nebo intenzivnější než děti starší. Potřebuje stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla. Pro zajištění kvalitních podmínek pro vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let byla v mateřské škole přijata opatření týkající se hygienických, bezpečnostních, prostorových i materiálních podmínek, včetně přizpůsobení organizace vzdělávání.

Vzdělávání dětí mladších tří let má svá specifika z hlediska fyzického, psychického i sociálního vývoje. Všestranný rozvoj těchto dětí je zajišťován důrazem na zvýšené smyslové vnímání, vhodnou volbou činností, výběrem hraček, respektováním individuálních potřeb, kratší dobou řízených činností, upřednostněním spontánních činností, respektováním doby odpočinku, pozvolnou a šetrnou adaptací se zaměřením na socializaci a prohlubování základů sebe obslužných činností, individuálním přístupem k dítěti a úzkou spoluprací s rodinou.

Pedagogičtí pracovníci se v této oblasti dále vzdělávají.

- Umožňujeme a podporujeme u dětí velkou touhu po poznání, experimentování, objevování a poznávání všemi smysly.
- Učitelka zastává velmi významnou pozici, je zástupcem rodiče, jistotou a oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů s vrstevníky.
- Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou.
- Činnosti se opakují (pravidelné rituály), nabídka činností se střídá, trénují se návyky a praktické dovednosti s ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

- Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.
- Ve třídě jsou pro zajištění bezpečnosti zneprístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.
- Prostor je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.
- Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.
- Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.
- Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).
- Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
- Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.
- Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.
- Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.
- V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.
- Je zajištěno využívání pouze odpovídajícího zahradního vybavení školy (průlezky, skluzavky a další prvky) vzhledem k věku dětí.

Závěr:

- ✓ Rozšířit sortiment vybavení vhodného pro děti mladší 3let a nabídku didaktických pomůcek a hraček pro děti ve věku od 2 do 3 let.

ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

- Mateřská škola má jednu heterogenní třídu s kapacitou 20 dětí.
- Při pobytu venku, je zajištěno souběžné působení dvou učitelek ve třídě.
- Zápis k předškolnímu vzdělávání je vyhlášován dle zákona č. 561/2004 Sb., § 34 v období od 2. května do 16. května.
- Rodičovská veřejnost je upozorněna vylepením plakátů, zveřejněním na www stránkách obce a školy.
- Přijímány jsou děti i během roku až do naplnění kapacity.
- Ukončení docházky dítěte – odchod do ZŠ, odhlášení dítěte z MŠ, další důvody uvedené ve školním řádu školy.
- Odklad povinné školní docházky – dítě zůstává v MŠ, péče se pak zintenzivní v těch oblastech, pro které byl odklad udělen na základě individuálního plánu
- Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy jsou zveřejněny na webových stránkách školy.
- Za realizaci zápisu k předškolnímu vzdělávání je odpovědná ředitelka školy.

• Denní řád

Denní řád je stanoven pouze rámcově, je dostatečně pružný a je omezen pouze dobou podávání stravy. I přes časovou uvolněnost je dodržován základní denní rytmus. Volíme skladbu činností s ohledem na biologické procesy, střídáme aktivitu s relaxací, zohledňujeme výkonnostní a únavovou křivku u dětí.

Klidná pravidelnost denního rytmu usnadňuje dětem orientaci v čase a navozuje pocit psychické jistoty.

Rodičům je umožněno přivádět děti po předchozí domluvě do mateřské školy v průběhu celého dne.

Z individuálního přístupu vyplývá i úprava denního režimu v odpoledních hodinách v době odpočinku. V době po obědě dáváme přednost klidnějším aktivitám. Děti odpočívají na lůžku s poslechem pohádky. Dětem, které neusnou, jsou, pokud to provozní podmínky umožní, nabídnuty klidnější hry tak, aby nerušily ostatní děti.

- Provoz mateřské školy je po schválení zřizovatelem MŠ a vyhodnocení podmínek školy stanoven v pracovní dny od 7,00 do 16,00 hod.
- Děti se ráno scházejí zpravidla do 8,00 hod pozdější příchod lze domluvit s učitelkou předem. Pravidla pro omlouvání jsou stanovena ve školním řádu školy.
- Mateřská škola zajišťuje jednotné stravování dětí, ranní svačiny jsou podávány společně ve školní jídelně, odpolední svačiny jsou podávány ve třídě. Jídlo je podáváno 3x denně, pitný režim je dětem zajištěn po celý den. Donáška a konzumace potravin se zvýšenou možností nákazy dětí je zakázána.
- Vyzvedávání dětí probíhá po obědě od 12,00 do 12,30 hod., odpoledne od 14,30 hod., v jinou dobu po dohodě s učitelkou.
- Průběh dne v mateřské škole je rámcově upraven režimem dne a školním řádem, který je součástí dokumentace školy. Režim dne je pružný a uvolněný tak, aby bylo možno co nejvíce vyhovět potřebám a zájmům dětí zároveň a umožňoval reagovat na aktuální situace, které mohou v MŠ nastat. Pevně je stanovena pouze doba oběda 11,45 – 12,00 hod.
- Obvyklý denní program:
Spontánní hry - uplatňované při příchodu do školy a v odpoledních hodinách – prostor pro individuální práci s dětmi.
Řízené činnosti – pracovní činnosti během dopoledne, jazykové chvilky.
Pohybové aktivity – ve třídě během her a ranního cvičení, při pobytu venku (využití zahrady, přírody), během celého dne jsou zařazovány pohybové chvilky.
Odpočinek, spánek – podle individuálních potřeb dítěte.
- Všechny činnosti jsou přizpůsobovány okolnostem a potřebám dětí.
- Individuální práce s dětmi je zařazována v průběhu celého dne.
- Rodiče přivádí děti do MŠ zdravé, informují učitelku o zákazech a doporučeních lékaře. Rodiče a učitelky se navzájem informují o změnách zdravotních i psychických projevů dítěte.

- Preventivní zdravotní péči zajišťují dítěti rodiče. Při úrazu či náhlém onemocnění zajistí první pomoc učitelka a ihned informuje rodiče dítěte.

CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

ŠVP naší mateřské školy je vytvořen v souladu se záměry platného Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a vzhledem k tomu, že mateřská škola je jednotřídní, plní zároveň částečně i funkci třídního vzdělávacího programu. Vychází z požadavků, podmínek a pravidel pro institucionální vzdělávání dětí předškolního věku. Opírá se o soudobé poznatky vývojové psychologie a pedagogiky předškolního věku a vychází z osobnostního modelu výchovy a individuálního přístupu k dítěti. Rozvíjí osobnost dítěte jako celek, podporuje jeho tělesný rozvoj a zdraví, jeho osobní spokojenost a pohodu. Pomáhá vytvářet předpoklady pro pokračování ve vzdělávání dětem vzhledem k tomu, že ve velké míře podporuje právě individuální rozvojové možnosti dětí.

Hlavní pedagogický záměr je orientován směrem k dítěti. Naším cílem je, aby zde naše děti získaly dobré základy do života a dobré základy pro další vzdělávání, aby byly schopny s uspokojením zvládat různé životní situace a další vzdělávací etapy. Usilujeme proto o osobnostní rozvoj každého dítěte s ohledem na jeho specifika, na celkový rozvoj osobnosti v úzké součinnosti s rodinou. Každé dítě je u nás vnímáno jako jedinečná osobnost s různými potřebami, ale i možnostmi a schopnostmi. Při výchovném působení vycházíme ze znalosti aktuálního rozvojového stavu dítěte, konkrétní životní a sociální situace. Každé dítě má právo být jiné, má přece jiné potřeby a potřebuje se vzdělávat jiným tempem. Snažíme se povzbuzovat děti nesmělé, i když respektujeme přání, být jen pozorovatelem. Víme, jak důležité je posilovat dětské sebevědomí, hodnotíme proto převážně kladně, oceňujeme i pouhou snahu, víme-li, že dítě pracuje na hranici svého maxima. Podporujeme iniciativu, tvořivost a vlastní fantazii. Dostatečně se zaměřujeme na rozvoj pohybových schopností, zdokonalování pohybových dovedností, vytváříme návyk správného držení těla. Velké úsilí vyvíjíme na přípravu dítěte v roli školáka, aby získalo pocit jistoty a sebedůvěry. Dětem s odkladem školní docházky se pak péče zintenzivní v těch oblastech, pro které byl odklad udělen. Z těchto důvodů spolupracujeme s rodinou i základní školou, dále s pedagogicko-psychologickou poradnou a se speciálně pedagogickým centrem.

Podle Rámcového programu má předškolní vzdělávání doplňovat rodinnou výchovu u v úzké vazbě na ni pomáhat zajistit a poskytnout dítěti prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení. Předškolní vzdělávání má obohacovat denní program dítěte v průběhu jeho předškolních let a zároveň poskytovat odbornou péči. Mělo by usilovat o to, aby první seznamování se vzděláváním bylo promyšlené, odborně podepřené a mělo lidsky i společensky hodnotný základ a aby čas prožitý v mateřské škole byl pro dítě radostí, příjemnou zkušeností a zdrojem dobrých a spolehlivých základů do života i dalšího vzdělávání.

Úkolem tohoto předškolního vzdělávání je rozvíjet osobnost dítěte, podporovat jeho tělesný rozvoj a zdraví, jeho osobní spokojenost a pohodu, pomáhat mu v chápání okolního světa a přírodních zákonitostí a podněcovat v něm zájem o další poznávání a učení. Učit ho žít ve společnosti ostatních lidí a přibližovat mu normy a hodnoty touto společností uznávané.

Velký prostor je dán **prožitkovému a kooperativnímu učení** pomocí hry a činnosti dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, podporují dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcují radost dítěte z učení, poznávání nového, získávání zkušeností a ovládání dalších dovedností, ke kterým je dítě vnitřně motivováno.

Dítě si takto osvojuje základy klíčových kompetencí, které jsou podstatné nejen pro další rozvoj jeho vzdělávání, ale i pro jeho další životní cesty.

Vzdělávací program zasahuje všechny oblasti vývoje dítěte a nabízí taková témata, která seznamují děti s realitou. Jedním z hledisek při sestavování programu je i poloha MŠ – vesnická mateřská škola a možnosti, které nám vesnice nabízí.

Preferujeme praktické činnosti, které:

- seznamují děti s přírodou a přírodními jevy, kladou důraz na bezprostřední kontakt s přírodou, na její pozorování a poznávání, napomáhají navazovat na poznatky a znalosti dětí z oblasti zemědělství, práce na poli a zahradách, a které využívají přírodního prostředí k rozvoji poznání;
- umožňují vnímat okolní svět všemi smysly (prožitky dětí – zamykání lesa a rybníku, pouštění draků, zimní výlety do zasněžené krajiny, vánoční a velikonoční tradice, maskarní karneval, výlet vlakem, návštěva divadla, slavnosti jara);
- zaměřují se na oblast ekologie – aktivně chránit přírodu, tj. provádět ve svém okolí sběr, třídění odpadu, jarní úklid, vedeme děti k práci na školní zahradě včetně péče o vlastní záhonek se zeleninou a sázení a péče o květiny;
- vedou ke zdravému životnímu stylu (zdravá výživa, výživová pyramida, pohyb, otužování, péče o zdraví), ke spolupráci s rodinou při vytváření a upevňování zdravých výživových a stravovacích návyků, k respektování potřeb každého dítěte, k péči o klidné a kulturní prostředí při stolování a upevňují správné návyky při stolování;
- podporují vytváření kladných vzájemných vztahů - vlídnost, ohleduplnost, vzájemná pomoc, slušnost, pěkné vztahy mezi dětmi, tzn. vlastnosti, které by si dítě mělo osvojit, aby mohlo plně přijímat všechny informace a podněty z okolního světa;
- věnují maximální pozornost dětské tvořivosti a umožňují dětem seberealizaci ve všech podobách (samostatné myšlení, logická úvaha, řešení problémových situací, vymýšlení příběhů, pokusy, „bádání“ apod.);
- ponechávají dětem dostatečný prostor k uplatnění jejich aktivity, která převažuje nad aktivitou učitelky (učitelka činnost řídí, příliš nezasahuje, neomezuje jejich vlastní projev);
- využívají dramatizace (vyjadřování činností, jevů a věcí pomocí pohybu těla, gesty, mimikou obličeje, zvuky apod.);
- věnují zvýšenou pozornost celkovému řečovému projevu dítěte (denní zařazování jazykových cvičení - říkadla, vyprávění, rytmiizační, sluchová a jiná cvičení a hry zaměřené na artikulaci, hlasitost, plynulost, tempo řeči a správnou výslovnost všech hlásek);
- napomáhají k rozvoji pohybových schopností a dovedností dítěte, k posilování jeho mravních vlastností a k upevňování jeho zdraví, včetně relaxačních cvičení;
- posilují sebeobslužné dovednosti a návyky a vedou děti k samostatnosti.

Formy vzdělávání:

Vzdělávání se uskutečňuje po celý den pobytu dětí v MŠ – tj. při všech činnostech. Dopolední i odpolední činnosti probíhají formou plánovaných tematických celků, které na sebe úzce navazují. Využíváme situačních momentů, respektujeme přání, potřeby a zájmy jedince. Usilujeme o to, aby byly děti vzdělávány neformálně, hravými činnostmi, ve kterých se prolínají všechny vzdělávací okruhy. Rovněž se snažíme zajistit rovnováhu činností řízených, spontánních i relaxačních. Cíle plníme průběžně již od ranních hodin. Preferujeme metody a formy, které respektují specifika předškolního vzdělávání.

Součástí vzdělávání jsou akce školní i mimoškolní, které cíleně doplňují, obohacují a zpestřují vzdělávací proces s dětmi. Značný přínos pro rozvoj osobnosti dítěte má spolupráce s nejrůznějšími institucemi a organizacemi.

Při všech vzdělávacích činnostech jsou sledovány všechny oblasti, ve kterých je dítě rozvíjeno: fyzická, psychická, morální, sociální, estetická, jazyková, literární, kulturní atd. Děti jsou vedeny k samostatnosti v rozhodování a řešení situací, vzájemné toleranci a zdravému sebevědomí. Laskavým a **individuálním přístupem** jsou oceňovány, podporovány a rozvíjeny osobnost a schopnosti každého dítěte, tak aby dítě mělo možnost vzdělávat se a rozvíjet svým vlastním tempem. Je mu předkládána pestrá nabídka všech činností a dítě je přijímá dle svého momentálního zájmu, potřeb a hlavně možností. Usilujeme o to, aby se učení a získávání

dovedností stalo pro dítě radostí, příjemnou zkušeností a vyvolávalo aktivní zájem a chuť dítěte naslouchat, objevovat vše kolem sebe, ale také odvahu ukazovat co samo umí, zvládne a dokáže. Vzhledem k věkově smíšené třídě se vytvářejí přirozené vzájemné vztahy dětí různých věkových skupin. Děti získávají osobní samostatnost, podílejí se na společném životě a činnostech ve škole i rodině, učí se spolupracovat, spoluodpovídat, akceptovat a tolerovat druhé, poznávání sebe sama, vlastních zájmů a potřeb.

Úkoly jsou plněny průběžně po celý den v daném tématu ve skupině i s jednotlivci. Náročnost úkolu je volena úměrně zdatností a možnostem každého dítěte. Zvláště je kladen důraz na rozvoj jejich schopností pro další vzdělávání.

Ve škole je příznivé **školní klima**, rodinná atmosféra, citlivý a individuální přístup k dětem, klidné a důvěryhodné prostředí budí důvěru rodičů a děti se cítí spokojeně, jistě a bezpečně. Vstřícný postoj zaměstnanců školy k rodičům a dalším návštěvníkům školy upevňuje jejich vztah a spolupráci.

Spolupráce s rodiči je pro nás velice důležitá a je postavena na vzájemné důvěře a odpovědnosti. Panuje oboustranná otevřenost, rodiče mají možnost podílet se na dění ve škole, podporujeme rodinnou výchovu a snažíme se pomáhat rodičům ve výchově a péči o dítě.

Hlavním cílem naší práce je co nejvíce přispět k tomu

- ✓ aby dítě během své docházky do mateřské školy získalo vyvážený přehled o sobě, o společnosti a o světě způsobem jemu přístupným a příjemným,
- ✓ aby dítě ve všech pěti vzdělávacích oblastech dosahovalo znalostí, které se u nich při ukončení předškolního vzdělávání předpokládají, v rámci svých možností a schopností
- ✓ aby dítě v posledním ročníku mateřské školy bylo dovedeno k optimální úrovni svého osobního rozvoje pro úspěšné pokračování ve vzdělávání v základní škole.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Učitelky mají vždy na zřeteli, že proces vzdělávání je pro dítě činností přirozenou. Je jí sice promyšleně vedeno, ale nepocituje toto vedení jako vnější tlak, něco, co ho svazuje, cítí se svobodné a samostatné.

Oblasti, se kterými ve vzdělávání pracujeme:

DÍTĚ A JEHO TĚLO (oblast biologická)

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost a pohybovou kulturu, podporovat rozvoj pohybových a manipulačních dovedností, učit děti sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním návykům.

Fyzický rozvoj a pohybová koordinace

Očekávané výstupy

- Zachovávat správné držení těla
- Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla
- Vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru
- Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

Konkretizované výstupy

- *postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly*
- *běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze*
- *vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu*
- *otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace*
- *zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení*
- *házet a chytat míč, užívat různé náčiní, náradí*
- *užívat různé pomůcky k pohybu (švihadla, chůdy apod.)*
- *pohybovat se bezpečně ve skupině dětí*
- *pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku)*

- přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů
- pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více)
- být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě
- pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus
- doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)

Jemná motorika, koordinace ruky a oka

Očekávané výstupy

- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku
- Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály

Konkretizované výstupy

- upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje
- tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- vést stopu tužky při kresbě, apod.
- napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena
- pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat klíčku)
- zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textilem, modelovací hmotou)
- kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů
- zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly, dřívky, tamburínou, činelky, apod)

Sebeobsluha

Očekávané výstupy

- Zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky
- Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony

Konkretizované výstupy

- pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník)
- samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky
- samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek
- postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky
- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce

Zdraví, bezpečí

Očekávané výstupy

- Pojmenovat části těla a některé orgány, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem
- Rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí
- Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy
- Mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí
- Chovat se obezřetně při setkání s cizími a neznámými osobami

Konkretizované výstupy

- pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek)
- mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách
- znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek
- uvědomovat si, co je nebezpečné
- projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám
- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě)
- znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)
- vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)
- bránit se projevům násilí

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA (oblast psychologická)

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj intelektu, řeči, poznávacích procesů a funkcí, rozvoj emoční inteligence, citů a vůle, stejně tak i jeho vzdělávacích schopností, sebepojetí a sebevyjádření, rozvoj kreativity, stimulovat osvojování a rozvoj vzdělávacích dovedností a povzbuzovat dítě v jeho dalším rozvoji učení a poznávání.

Jazyk a řeč

Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, dorozumívání, vyjadřování

Očekávané výstupy

- Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, ve vhodně zformulovaných větách
- Vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat
- Domluvit se slovy
- Porozumět slyšenému
- Sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- Připravuje se pro život v mnohojazyčné evropské společnosti

Konkretizované výstupy

- *spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií*
- *vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu*
- *znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitele, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)*
- *mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí*
- *používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky*
- *dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené)*
- *dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty)*
- *sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat*
- *předat vzkaz*
- *chápat jednoduché hádanky a vtipy*
- *poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu*
- *poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma)*
- *rozkládat slova na slabiky*
- *vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova*
- *rozlišit krátké a dlouhé samohlásky*
- *znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jím učit*
- *vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce*

Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

Vnímání

Očekávané výstupy

- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- Vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité

Konkretizované výstupy

- *zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)*
- *rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus*
- *sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech*

- rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky
- správně reagovat na světelné a akustické signály
- rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto)
- odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat
- rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin)
- rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost

Pozornost, soustředění, paměť

Očekávané výstupy

- Záměrně se soustředit a udržet pozornost
- Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- Naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat a vybavit

Konkretizované výstupy

- soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint)
- dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost
- udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech
- uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím
- zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu
- zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho
- záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii)
- pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup řešení labyrintu, určitý algoritmus, zapamatovat si umístění obrázku na konkrétním místě - Pexeso)
- zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání Panáka), krátký rytmický celek
- uplatňovat postřeh a rychlost

Tvořivost, vynalézavost, fantazie

Očekávané výstupy

- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)

Konkretizované výstupy

- rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie
- spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného
- vyjadřovat fantazijní představy
- dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu)
- vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.)
- vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (např. vymýšlet krátké dramatické scénky, naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii)
- tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj.)
- s materiály, barvami (např. vytvořit koláž, smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny)
- dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek
- navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby ...)
- experimentovat s výtvarně netradičními materiály
- využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí
- improvizovat a hledat náhradní řešení

Rozlišování obrazných a grafických symbolů, grafické vyjadřování

Očekávané výstupy

- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité
- Rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci

Konkretizované výstupy

- rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení)
- pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektřina, zákaz rozdělování ohně, koupání, skákání do vody atd.)
- rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. zná některé číslice, písmena, dopravní značky)
- sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů
- objevovat význam ilustrací, soch, obrazů
- poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvary (např. použít nějaký symbol)
- napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník atd.)
- napodobit některá písmena, číslice
- poznat některé hudební znaky

Časoprostorová orientace

Očekávané výstupy

- Chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy
- Orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase

Konkretizované výstupy

- rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět
- rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat
- rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů
- orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed)
- orientovat se v prostoru podle slovních pokynů
- orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne)
- rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu)
- rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky

Základní předmatematické představy, početní a číselné pojmy a operace

Očekávané výstupy

- Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je využívat
- Přemýšlet, uvažovat, a své myšlenky i úvahy vyjádřit

Konkretizované výstupy

- rozpoznat geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník
- rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý - velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý - krátký, vysoký - nízký, stejný)
- rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí – těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký)
- porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídit předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztržít knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti)
- orientovat se v číselné řadě 1 – 10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků
- posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně)
- chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček)
- chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky
- řešit labyrinty (sledovat cestu)

Řešení problémů, učení

Očekávané výstupy

- Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně
- Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- Projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film
- Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat

- zkušeností k učení
- Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- Prožívat radost ze zvládnutého a poznatého

Konkretizované výstupy

- slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché „nápady“, experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus – omyl
- samostatně se rozhodnout v některých činnostech
- jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí
- vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je
- projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích
- verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle)
- přicházet s vlastními nápady
- projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet, experimentovat
- nechat se získat pro záměrné učení
- odlišit hru od systematické povinnosti
- zacházet s předměty digitální technologie, využívat nejzákladnější funkce počítače (zapnout-vypnout, práce s myší, jednoduchou klávesnicí)

Sebepojetí, city, vůle

Sebevědomí, sebeuplatnění

Očekávané výstupy

- Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- Uvědomovat si svou samostatnost, orientovat se ve skupině
- Vyjádřit svůj souhlas, umět říci ne v konkrétní situaci
- Podílet se na organizaci hry a činnosti

Konkretizované výstupy

- přijímat pobyt v mateřské škole popř. i na ozdravně rekreačním pobytu jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ)
- zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé
- samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý)
- respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých
- uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je
- umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)
- snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor
- umět kooperovat, dohodnout se s ostatními
- přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč)
- nebát se požádat o pomoc, radu

Sebeovládání, přizpůsobivost

Očekávané výstupy

- Ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, se snažit ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- Uvědomovat si svoje možnosti a limity
- Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky (sebehodnocení)

Konkretizované výstupy

- reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresi, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídit)
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné
- plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč)
- hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem
- přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostatcích, být schopné se z něho poučit
- přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci

- *umět se přizpůsobit změnám*

Vůle, vytrvalost, city a jejich projevy

Očekávané výstupy

- Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost i její dokončení
- Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky
- Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním
- Zachytit a vyjádřit své prožitky

Konkretizované výstupy

- *odložit splnění osobních přání na pozdější dobu*
- *odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co neumí a co se chce naučit (vyhledávat příležitosti, umět požádat o pomoc)*
- *přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit*
- *přijímat pokyny*
- *plnit činnosti podle instrukcí*
- *přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese*
- *projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)*
- *přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek)*
- *přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)*
- *umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací)*

DÍTĚ A TEN DRUHÝ (oblast interpersonální)

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti interpersonální je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti nebo dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat kulturu a pohodu těchto vztahů.

Komunikace s dospělým

Očekávané výstupy

- Navazovat kontakty s dospělým

Konkretizované výstupy

- *navazovat kontakty s dospělým (např. s novým učitelem)*
- *spolupracovat s dospělým*
- *respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)*
- *obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.*
- *rozlišovat vhodnost oslovení i tykání a vykán*

Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech

Očekávané výstupy

- Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem
- Spolupracovat s ostatními

Konkretizované výstupy

- *aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)*
- *chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat*
- *vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat*
- *spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem*
- *vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení*
- *využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla, apod.)*

Sociabilita

Očekávané výstupy

- Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je

- Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- Respektovat potřeby jiného dítěte
- Chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- Odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná

Konkretizované výstupy

- *obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení*
- *všímat si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)*
- *chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené*
- *k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)*
- *porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost)*
- *nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout*
- *bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu)*
- *uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke starší)*
- *spoluvytvářet prostředí pohody*
- *respektovat rozdílné schopnosti*
- *důvěřovat vlastním schopnostem*
- *cítit sounáležitost s ostatními*
- *nabídnout pomoc*

DÍTĚ A SPOLEČNOST (oblast sociálně kulturní)

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti sociálně kulturní je uvést dítě do společnosti ostatních lidí, do života lidské společnosti i do světa kultury a umění. Máme pomoci dětem osvojit si potřebné návyky, dovednosti i postoje, přijmout základní, všeobecně uznávané hodnoty – morální i etické, a učit je podílet se na utváření společenských hodnot.

Společenská pravidla a návyky

Očekávané výstupy

- Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi
- Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat
- Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování

Konkretizované výstupy

- *umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci,*
- *dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti*
- *chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat*
- *zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby*
- *rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy*
- *pojmenovat povahové vlastnosti*
- *pochopit funkci rodiny a jejich členů*

Zařazení do třídy/skupiny

Očekávané výstupy

- Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat
- Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy

Konkretizované výstupy

- orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování
- reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play)
- vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy
- navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství
- cítit se plnohodnotným členem skupiny
- projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí
- být schopné přistoupit na jiný názor porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu

Kultura, umění

Očekávané výstupy

- Vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky
- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik
- Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální

Konkretizované výstupy

- pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební)
- vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)
- v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění
- všímat si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, zámek, zajímavá stavba atd.)
- zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů – viz výše)
- vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností (viz výše)

DÍTĚ A SVĚT (oblast environmentální)

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti environmentální je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě, jeho dění a zákonitostech. O vlivu člověka na životní prostředí- v nejbližším okolí i globálně, vytvořit základ pro odpovědný postoj dítěte k životnímu prostředí.

Poznatky, sociální informovanost

Očekávané výstupy

- Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí
- Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný

Konkretizované výstupy

- orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště)
- zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují
- rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje)
- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)
- uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný
- mít poznatky o své zemi, (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události)
- mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů - přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, kde co roste, nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.)

- mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách)
- chápat základní pravidla chování pro chodce
- mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav

Adaptabilita ke změnám

Očekávané výstupy

- Všimát si změn a dění v nejbližším okolí
- Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim

Konkretizované výstupy

- *zajímat se, co se v okolí děje, všimát si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování*
- *vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozené se tomuto dění přizpůsobovat*
- *cítit oslavy narozenin, svátků, slavností*

Vztah k životnímu prostředí

Očekávané výstupy

- Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat
- Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí

Konkretizované výstupy

- *znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí*
- *uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)*
- *všimát si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.*
- *spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně)*
- *být citlivý k přírodě*

Pro zkvalitnění předškolního vzdělávání na naší mateřské škole jsme zvolili systém **integrovaných bloků**, které nabízejí dítěti vzdělávací obsah v přirozených souvislostech a vazbách. Dítě tak nezískává izolované poznatky a dovednosti, zkušenosti jsou komplexnější, v logických souvislostech, pro dítě jsou snáze uchopitelné a prakticky využitelné. Tyto integrované bloky jsou různě, nestejněměrně časově omezené a vztahují se logicky k určitým ročním specifickým děním. Jsou závazné a zahrnují všechny oblasti v RVP PV – **dítě a jeho tělo, dítě a jeho psychika, dítě a ten druhý, dítě a společnost, dítě a svět**. Jsou stavěné tak, aby vzdělávání přispívalo k naplňování klíčových kompetencí. Dále jsou IB rozpracovány do třídního vzdělávacího plánu (TVP), který je přizpůsoben konkrétnímu složení dětí ve třídě a je koncipován tak, aby vedl děti **k získání klíčových kompetencí**.

Klíčové kompetence:

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a personální
- kompetence činnostní a občanské

Kompetence učit se znamená, že jedinec je na své úrovni schopen např.

- vnímat učení jako přirozený, otevřený celoživotní proces, obohacující kvalitu lidského života
- rozvíjet své schopnosti a dovednosti potřebné k efektivnímu učení, zdokonalovat své učební strategie, obohacovat a prohlubovat svou poznatkovou zkušenost
- přistupovat k učení iniciativně, s aktivním zájmem
- výsledky učení uplatňovat v životě i v dalším učení a tak neustále posouvat vpřed hranice

svých možností

Kompetence řešit problémy znamená, že jedinec je na své úrovni schopen např.

- vnímat problémy jako samozřejmou součást života a učení
- chápat je jako výzvu k řešení, jako příležitost k vlastnímu rozvoji i k působení na své okolí
- přistupovat k problémům aktivně, řešit je iniciativně a inovativně
- při jejich řešení postupovat způsobem racionálním, konstruktivním a účelným, vedoucím k cíli
- získané zkušenosti vyhodnocovat a využívat je při řešení dalších problémů a situací, s nimiž se v učení i v životě setká

Kompetence komunikovat znamená, že jedinec je na své úrovni schopen např.:

- užívat přirozených prostředků komunikace k vyjádření svých myšlenek, názorů, pocitů, mínění i úsudků i k naslouchání a porozumění druhým
- vstřícně komunikovat se svým okolím, kultivovaně se domlouvat a vyjednávat, a tak přispívat k vzájemnému porozumění
- užívat svých komunikačních schopností k dalšímu učení
- užívat technických i informačních prostředků k vlastnímu rozvoji a učení, k řešení problémů i k otevřené komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální znamenají, že jedinec je na své úrovni schopen např.:

- vystupovat autonomně
- vnímat a přijímat hodnoty spojené s důstojnými a kultivovanými vztahy mezi lidmi, chránit je, uplatňovat a rozvíjet
- zaujímat prosociální postoje, spolupracovat a spolupodílet se na činnostech i rozhodnutích, a přispívat tak k pohodě prostředí
- odmítat společensky nežádoucí chování a bránit se jeho důsledkům
- adaptovat se na prostředí i jeho běžné proměny

Kompetence činnostní a občanské znamenají, že jedinec je na své úrovni schopen např.:

- vnímat svou sounáležitost s přírodním i společenským prostředím, kulturním i multikulturním světem, uvědomovat si osobní, občanskou i lidskou odpovědnost
- respektovat pravidla, etické i právní normy a požadavky společnosti, jejímž je členem
- zaujímat odpovědný vztah k práci i učení, k pracovním i tvůrčím aktivitám i jejich výsledkům
- vystupovat aktivně, projevoval činnost, pracovitost a podnikavost
- vnímat, přijímat, rozvíjet a chránit hodnoty spojené se zdravím a bezpečím, s životem a životním prostředím i hodnoty vytvořené člověkem

INTEGROVANÉ BLOKY

- AHOJ KAMARÁDI
- BAREVNÝ PODZIM
- TĚŠÍME SE NA VÁNOCE
- ZIMA JE TU DĚTI
- VÍTÁME JARO
- CESTA KOLEM SVĚTA

AHOJ KAMARÁDI (září)

Charakteristika a záměr bloku, dílčí vzdělávací cíle:

Seznámíme se s novým prostředím, přiměřeným a přitažlivým způsobem vytvoříme společná pravidla vzájemných vztahů, chování a komunikace, kterými se budeme řídit v každodenním vzájemném styku ve škole i v rodině. Seznámíme se i s pravidly bezpečného chování na školní zahradě. Při společných vycházkách budeme pozorovat dění v okolí, poznávat bydliště kamarádů, sledovat změny v přírodě v období babího léta, povíme si, co jsme dělali o prázdninách. Přirozeným způsobem a na základě her se seznámíme s prostředím celé mateřské školy, třídy, školní zahrady a okolí. Společně se budeme snažit vytvářet pohodové prostředí ve třídě, podporovat fyzickou a duševní pohodu dítěte, vzájemně spolupracovat a respektovat se. Učit děti sebeobslužným činnostem, projevovat své potřeby, komunikovat, vyjadřovat přání. Pozorováním života v blízkosti domovů posílíme vztahy k rodině, ke škole, k přírodě. Budeme usilovat o sjednocení dětského kolektivu po prázdninách. Poznávání nových kamarádů, seznamování se s jejich jmény, se jmény zaměstnanců MŠ a jejich profesemi. Seznamování dětí s hračkami a pomůckami, jejich uložení. Důsledné dodržování základních hygienických návyků a sebeobsluhy. Uvědomování si rozdílu mezi mateřskou školou a rodinou. Podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat i kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů. Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v oblasti sociálně-kulturní je uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

- ✓ Získat jistotu v kolektivu třídy, důvěřovat učitelkám, navazovat kamarádské vztahy.
- ✓ Adaptovat se v prostředí MŠ, postupně přivykat klidnému pravidelnému rytmu činností.
- ✓ Rozlišovat, co je dobré a co je špatné pro mě i pro ostatní.
- ✓ Učit se vzájemně domluvit a řešit spory.
- ✓ Dodržovat dohodnutá pravidla a řídit se jimi.
- ✓ Uvědomovat si, že každý má v životě své místo (v rodině, ve škole apod.).
- ✓ Svoje prožitky a pocity slovně, výtvarně, pohybově a dramaticky ztvárnit a vyjádřit.
- ✓ Uvědomovat si změny v přírodě, chápat pojem „babí léto“.
- ✓ Posilovat přirozené poznávací city (zvědavost, zájem, radost z objevování apod.).
- ✓ Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti).
- ✓ Získání relativní citové samostatnosti.
- ✓ Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému.
- ✓ Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.).
- ✓ Poznávání pravidel společného soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí. Seznámení s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu.
- ✓ Projevovat své potřeby, komunikovat, vyjadřovat přání.
- ✓ poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- ✓ získání relativní citové samostatnosti

Očekávání:

- Uvědomění si vlastního těla.
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.
- Lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky, poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybu těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.).
- Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním.

- Zdravotně zaměřené činnosti (vyrovňovací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení).
- Smyslové a psychomotorické hry.
- Konstruktivní a grafické činnosti.
- Hudební a hudebně pohybové hry a činnosti.
- Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- Činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí.
- Příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků.
- Činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí.
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluveného projevu, vyjadřování)
- Zachovávat správné držení těla.
- Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou.
- Vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu.
- Zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.).
- Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.).
- Rozlišovat co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých.
- Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami.
- Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno.
- Domluvit se slovy i gesty, improvizovat.
- Učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) vědomě si je zapamatovat a vybavit.
- Vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“, v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích,) odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného apod.
- Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory.
- Respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti.
- Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání) rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí.
- Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost.
- Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno.
- Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí.
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim.

- Navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho.
- Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad.
- Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství,
- Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je.
- Spolupracovat s ostatními, dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla.
- Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování, apod.
- Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, blízkém okolí).
- Zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.).
- Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc).
- Osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi.
- Všimnout si dění a změn v nejbližším okolí, porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole.
- Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.).
- Pochopit, že každý má ve společenství (ve třídě, v rodině, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat.
- Chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé.
- Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody.
- Vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí).
- Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti).
- Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově.
- Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých, odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají).

- Zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, penězi apod.
- Zachovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.).
- Chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe, i pro jiné dítě).

Navrhované činnosti / vzdělávací nabídka:

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti.
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty.
- námětové hry a činnosti.
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce).
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu,
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné,
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další),
- hry na téma rodiny, přátelství apod.,
- výlety do okolí, do přírody apod.,
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních,
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým,
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy,
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření,
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách,
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému,
- aktivity podporující sbližování dětí,
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého,
- činnosti na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě,
- hry a činnosti, které vedou k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.,
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých,
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy,
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě,
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role daná pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává,
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety,
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů),

- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím,
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává,
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě, (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období),
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování),
- prakticky se seznámit s prostředím školy.
- hry zaměřené na rozlišování různých rolí v rodině, ve škole,
- sluchové hry, smyslové hry – např. „Ptáčku, jak zpíváš?“ „Na hostinu“ - poznávání ovoce a zeleniny,
- pozorování přírody v období „babího léta“,
- výtvarné a dramatické ztvárnění prožitků dětí (dovolená s rodiči, naše škola apod.),
- zdravotní, relaxační a dechová cvičení, pohybové hry, hry se zpěvem,
- činnosti zaměřené na rozvoj řečového projevu dětí – vyprávění, hodnocení (co se mi líbí, co mě zaujalo), četba podle obrázků,
- „Naše školka“ – výroba z krabic, papíru apod. – skupinová práce (stříhání, lepení, malba, kreslení), kreslení a tvoření na téma „ Moji kamarádi“,
- říkadla a básně k tématu,
- zpěv známých písní, nácvik nových písní, rytmické hry,
- hry zaměřené na posilování kamarádkých vztahů a vzájemnou toleranci, spolupráci,
- obkreslování rukou, nohou i celé postavy,
- výroba „srdíčka něžných dlaní“, otisky dětských dlaní jako připomenutí, že si neubližujeme, ale hladíme se a máme se rádi,
- komunitní kruh - vzájemné představování dětí,
- hra na schovávání značek - přiřazujeme nalezené značky dětem, kterým značka patří,
- psychomotorické hry pro utužování kamarádkých vztahů a zapamatování si nových dětí ve třídě,
- společné vymýšlení pravidel společného soužití ve třídě,
- rozhovor s dětmi na téma moje rodina,
- poznávání nových kamarádů ve školce,
- rozhovory s dětmi o věcech a předmětech denní potřeby co dítě obklopují,
- hry na téma rodina, školka, obchod,
- skládání rozstříhaných obrázků,
- poznávání školní zahrádky,
- jazykolamy a hádanky,
- hra na Orfovy nástroje,
- pracovní a grafomotorické listy k tématu,

- činnosti k procvičování jemné a hrubé motoriky (navlékání korálků, provlékání papíru, sportovní činnosti zaměřené na procvičování hrubé motoriky),
- výtvarné a pracovní činnosti k tématu,
- psychomotorické hry k utužování kamarádských vztahů a sbližování dětí v kolektivu,
- spolupráce s rodiči, společné akce a setkávání při akcích pořádaných MŠ.

BAREVNÝ PODZIM (konec září, říjen, listopad)

Charakteristika a záměr bloku, dílčí vzdělávací cíle:

Protože máme blízko k přírodě (jsme jí obklopeni), nabízí se nám možnost přímého pozorování změn, které přináší podzim. Děti bydlí v domech se zahradami, a tak mají v tomto směru základní poznatky a zkušenosti. Naším úkolem je tyto znalosti upevňovat a dále rozšiřovat, vést děti k ochraně živé i neživé přírody. Záměrem vzdělávacího úsilí učitele v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu – a vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí. Zaměříme se i na význam zeleniny a ovoce pro zdraví lidí. Cílem bloku je vytvořit u dětí otevřený a odpovědný postoj k životnímu prostředí a ekologii. Učit děti vnímat přírodu, která je obklopuje, rozvíjet v nich pocit sounáležitosti s ní a naučit se ji chránit. Seznámíme děti blíže s ekosystémem les, se zvířaty a rostlinami, které v lese žijí. Budeme si všimnout barev podzimní přírody. Budeme rozvíjet estetické vnímání podzimní krajiny a všimnout si změn v přírodě. Zároveň chceme při výletech do přírody stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností a vést je ke zdravým životním návykům a postojům. Zaměříme se na rozvoj intelektu dětí, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, kreativity a sebevyjádření, budeme stimulovat osvojování a rozvoj vzdělávacích dovedností a povzbuzovat děti v dalším rozvoji, poznávání a učení.

- Zakládat u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění v podzimním období, využít charakteristických znaků podzimu (barevnosti, široké škály přírodních jevů i činností lidí) k podpoře kreativity a sebevyjádření dítěte.
- Při činnostech budeme užívat všechny smysly a rozvíjet je.
- Zaměříme se na řečovou kázeň – budeme se snažit respektovat druhého, hlásit se o slovo, neskákat si do řeči a na rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu.
- Připomeneme si, co je zdravé a co nám škodí a postupně budeme u dětí upevňovat zdravé životní návyky a postoje.
- Rozvíjíme, zpřesňujeme a kultivujeme smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie.
- Povedeme děti k vyjádření svých názorů, poznatků, myšlenek a pocitů, i k rozvíjení záměrného pozorování.
- Při pobytu v lese procvičíme chůzi v nerovném terénu a zdolávání překážek, budeme rozvíjet fyzickou a psychickou zdatnost.
- Budeme popisovat obrázkové i skutečné situace.
- Zaměříme se na určování počasí, charakteristiku podzimního počasí, povíme si, jak se správně oblékat vzhledem k počasí.
- Osvojíme si bezpečné návyky při chůzi ve dvojicích a při přecházení vozovky.
- Ve spolupráci s rodiči budeme rozvíjet tvořivost dětí a rozvíjet a kultivovat mravní i estetického vnímání, cítění a prožívání.
- Podporujeme osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem.

- Budeme rozvíjet schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané.
- Vytváříme u dětí elementární povědomí o širším přírodním, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách, vedeme k pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit.

Očekávání:

- Naučit se z paměti krátké texty básní a písní s podzimní tematikou.
- Znat základní a některé doplňkové barvy.
- Zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se v lese, na polní cestě, v písku a těžších terénech).
- Rozvoj vědomostí o ochraně zdraví při nepříznivých vlivech chladného počasí. Seznámení s lidským tělem, s hygienickými návyky, předcházení nemocem, vedení ke zdravému životnímu stylu, uvědomovat si, co je zdravé a co škodí.
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.).
- Sledovat a reprodukovat pohádku, příběh a zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu.
- Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách, porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách).
- Vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího).
- Přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje.
- Chápat prostorové pojmy, (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase.
- Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu prvních desítek, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.).
- Ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování.
- Zachytit a vyjádřit své prožitky výtvarně, slovně, hudebně pohybovou improvizací, hrou na tělo, či dramatickou improvizací apod.
- Sladit pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou, ovládat dechové svalstvo.
- Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou - pracovat ve skupině a umět se vzájemně domluvit a tolerovat se, ovládat se.
- Chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí.
- Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí.
- Zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.).
- Poznat některé ptáky nejen podle vzhledu, ale i podle hlasu.
- Poznat zeleninu, ovoce podle vzhledu, chuti, vůně, podle hmatu, chápat význam pro zdraví člověka.

- Snažit se o vyjádření hudby pohybem, vnímat hudbu.
- Při rozhovorech a diskuzích počkat, až druhý domluví, vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- Zvládat běžné způsoby pohybu v různém prostředí (překonávat různé překážky, pohybovat se ve dvojicích, ve vázané řadě, ve skupině dětí), vědomě napodobit pohyb.
- Poznat některé stromy a rostliny v lese.
- Chovat se správně v lese, chápat význam lesa pro člověka.
- Prakticky využívat základní číselné a matematické pojmy (porovnávat, třídit, počítat do 6, poznat více, méně, stejně).
- Řešit problémy a úkoly – labyrinty, pracovní listy.
- Být citlivé ve vztahu k přírodě, k živým bytostem, k věcem i k ostatním dětem.
- Zapojit se s rodiči do výroby podzimní dekorace a umět ohodnotit práci svou i svých kamarádů – chápat, že není důležité vyhrát.

Navrhované činnosti / vzdělávací nabídka:

- zdravotní cvičení – vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení,
- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.),
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním,
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků,
- společenské hry, společné aktivity nejrozličnějšího zaměření, aktivity podporující sbližování dětí
- hudební a hudebně pohybové hry („Měla babka“, Šáteček, Čížečku..., apod),
- vyjádření hudby pohybem – hry „Na princezny“, „Diskotéka“ apod.,
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování,
- pozorování podzimní přírody, zvířat, ptáků, ovoce, zeleniny, zemědělských plodin - určování jejich vlastností, číselná řada, geometrické tvary, prostorové pojmy,
- pojmenovávání ovocných stromů a jejich plodů, seznamování s prací na zahradě, v sadu a na poli, sklizeň zeleniny a ovoce,
- prakticky se seznámíme s některými druhy ptáků, pozorování, poslech,
- rozeznávání rozdílů mezi stromem listnatým a jehličnatým, znát názvy jejich plodů,
- prohlížení knih a encyklopedií k tématu, „čtení“, rozhovory, diskuze, vyprávění zážitků a příběhů, vyprávění nad obrázky,
- zpěv, recitace, dramatizace („Budka“, „O veliké řepě“, ...),
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností - Sběr přírodnin a tvořivé hry s přírodninami, výtvarné činnosti s přírodninami, výrobky z přírodnin (korále, postavy...),
- pozorování měnící se barevnosti listů na stromech,
- změny počasí – jak vzniká déšť, mlha, sníh,
- výtvarné vyjádření prožitků – malba, kresba, modelování, práce s přírodninami.
- konstruktivní, námětové a společenské hry, spontánní hra,
- grafomotorická cvičení, procvičování jemné motoriky (modelování, stříhání, ...),
- pozorování stromů listnatých a jehličnatých, kůry u břízy, dubu, borovice – hledání rozdílů,
- skupinové práce - malba lesa, stromů, dozdobení vylišovanými listy apod.,
- koláže, kresba, malba, vystřihování, lepení - výroba draka, lesního skřítky „Podzimníčka“,
- konkrétní operace s materiálem - přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání, třídění, poznávání, počítání atd. přírodnin nasbíraných nebo rostoucích v lese,
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.), výlety do okolí - zamykání Vchynického lesa a rybníku v Radosticích, zdolávání

- překážek v lesním terénu, i ve třídě,
- vyprávění, rozhovory, společné diskuse, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.),
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů,
- diskuze k tématu, nácvik básní a písní k tématu,
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné,
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích,
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí,
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období),
- vycházky zaměřené na správnou chůzi ve dvojicích a orientaci v obci a okolí (po obci, do lesa, na hřiště apod. – pojmy vlevo, vpravo, praktický nácvik bezpečného chování v některých situacích, které mohou nastat,
- vyrábění dětí s rodiči – dýňové dekorace, podzimní dekorace, vyzdobení školy,
- „Drakiáda“ apod.

TĚŠÍME SE NA VÁNOCE (konec listopadu, prosinec)

Charakteristika a záměr bloku, dílčí vzdělávací cíle:

V tomto bloku se zaměříme na historii vánoc, na vánoční tradice a zvyky, na přípravu oslavy vánoc v MŠ. Společně s dětmi a jejich rodiči prožijeme adventní čas naplno, ale v klidu, v pohodě, bez spěchu a stresu. Uvést děti do světa tradic a kultury typické pro toto období, umožnit dítěti aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí, rozvíjet sebepojetí a sebehodnocení dítěte. Děti při společné přípravě oslavy vánoc získají současně i poznatky o okolním světě (tradice jiných národů), o zimním počasí, o časových pojmech (adventní kalendář). Všechny činnosti budou motivačně sjednoceny a povedou k aktivnímu zapojení dětí do výzdoby třídy, pečení cukroví, výroby přáníček, zpívání koled, přípravy besídky pro rodiče a ke společnému radostnému prožívání vánočního času.

Podpoříme

rozvoj estetického vnímání, citění a prožívání, posílíme citové vztahy ke svým nejbližším. Přirozeným způsobem a na základě prožitků se děti seznámí s vánočními tradicemi a zvyky, a tak jim porozumí. Podnítky představivosti, budeme rozvíjet tvořivost, fantazii i řeč dítěte. Při výrobě přáníček nebo dárků i při pečení cukroví procvičíme a dále rozvineme pohybové a manipulační dovednosti dětí.

- ✓ Podílet se na dění ve třídě, spolupracovat se skupinou, radostně prožívat oslavy.
- ✓ Osvojit si základní poznatky o českých vánočních tradicích, i o zvycích v jiných zemích.
- ✓ Zapamatovat si texty básní a říkadel, písní a umět je reprodukovat na veřejnosti.
- ✓ Vyjádřit slovně, výtvarně, hudebně, pohybově i dramaticky své prožitky, představivost a fantazii a svoje zážitky zhodnotit (říci, co bylo zajímavé, co zaujalo, co se líbilo apod.).
- ✓ Zacházet bezpečně s různými pracovními nástroji (nůžky, lepidlo, váleček, formičky), pociťovat radost ze své práce a z vlastní tvůrčí činnosti.
- ✓ Vnímat všemi smysly – rozlišovat vůně, chutě, tóny, zvuky apod.
- ✓ Rozvoj a užívání všech smyslů.
- ✓ Rozvoj psychické a fyzické zdatnosti.
- ✓ Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí.

- ✓ Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluveného projevu, vyjadřování).
- ✓ Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- ✓ Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické).
- ✓ Posilovat přirozené poznávací city (zvědavost, zájem, radost z objevování, apod.).
- ✓ Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci.
- ✓ Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit.
- ✓ Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci.
- ✓ Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.).
- ✓ Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými.
- ✓ Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije.
- ✓ Rozvoj společenského i estetického vkusu.

Očekávání:

- Podílet se na dění ve třídě, spolupracovat se skupinou, radostně prožívat oslavy.
- Osvojit si základní poznatky o českých vánočních tradicích, i o zvycích v jiných zemích.
- Zapamatovat si texty básní a říkadel, písní a umět je reprodukovat na veřejnosti.
- Vyjádřit slovně, výtvarně, hudebně, pohybově i dramaticky své prožitky, představivost a fantazii a svoje zážitky zhodnotit (říci, co bylo zajímavé, co zaujalo, co se líbilo apod.).
- Zacházet bezpečně s různými pracovními nástroji (nůžky, lepidlo, váleček, formičky), pociťovat radost ze své práce a z vlastní tvůrčí činnosti.
- Vnímat všemi smysly – rozlišovat vůně, chutě, tóny, zvuky apod.
- Zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku).
- Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem.
- Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami.
- Formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat.
- Popsat situaci (skutečnou, podle obrázku).
- Sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech.
- Činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci.
- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi).
- Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat nápady.
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- Odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná.
- Spolupracovat s ostatními, začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti.
- Porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých.

- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.).
- Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus).

Navrhované činnosti / vzdělávací nabídka:

- skupinová práce – výroba vánoční výzdoby, vánoční stromeček,
- rozhovory nad adventním věncem (symbol adventu) – vysvětlení pojmu advent, délka adventu (řešení problému – počet svíček na věnci), svátek Mikuláše v adventním čase,
- návštěva Mikuláše a čerta v MŠ, společné setkání s rodiči s vánočním programem – nadílka,
- pozorování jmelí, rozhovor (kde roste, jak roste, využití),
- práce s barevným papírem – podlepení, rozstřihání (střihání podle čáry) na části a následné skládání obrázků do celku,
- vystřihování z jemného papíru – sněhové vločky – výzdoba třídy,
- pečení a zdobení perníčků,
- práce s různými materiály, střihání, lepení – výroba vánočních přání,
- cvičení podle hudby – protahovací a relaxační cvičení, pohybové vyjádření písní,
- říkadla a písně s vánoční tematikou – příprava vystoupení pro rodiče,
- poslech příběhů s vánoční tematikou a jejich dramatizace,
- zpívání a poslech koled,
- grafomotorika – uvolňovací cviky,
- dopolední vánoční posezení s dětmi a rodiči, vánoční nadílka - objevování nových hraček pod stromečkem, stolování, zvyky, symbolika,
- vytváření ozdob a řetězů na výzdobu školky,
- tvořivá vánoční dílnička a vánoční nadílka pod stromeček, čekání na ježíška,
- povídání o tradicích a vánočních zvycích v rodině,
- výroba prostorových vánočních výrobků,
- pozorování výzdoby v okolí při vycházkách do okolí MŠ.

ZIMA JE TU DĚTI (leden, únor)

Charakteristika a záměr bloku, dílčí vzdělávací cíle:

V tomto bloku přiblížíme dětem charakteristické znaky zimy, vlastnosti sněhu a ledu, změny počasí. Prostřednictvím zimních sportů povedeme děti k poznání, že pohyb je důležitý pro naše zdraví, ale že je nutné zároveň dbát na bezpečnost svou i druhých. Budeme upevňovat sebeobslužné dovednosti a zdravé životní návyky a postoje. V souvislosti s tím budeme poznávat i lidské tělo. K zimním měsícům neodmyslitelně patří pohádky. Budeme se věnovat pohádkám, pohádkovým knížkám a pohádkovým bytostem. Prostřednictvím pohádkových příběhů budeme u dětí podněcovat představivost, rozvíjet fantazii, vyjadřování i řeč dítěte. Probudíme u dětí cit pro spravedlnost a pravdu, soucit, schopnost vcítit se do pocitů a nálad jiných. Budeme podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů. Chceme podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření. Zaměříme se na uvedení dítěte do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomůžeme dítěti osvojit si

potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí. V souvislosti s pohádkami se zaměříme i na oblíbené hračky dětí, na to, s čím si hrály děti dříve. Toto vše zakončíme karnevalem v maskách pohádkových postav společně s rodiči.

- ✓ Při hrách na sněhu budeme přirozenou cestou rozvíjet pohybové schopnosti a dovednosti dětí, zdokonalovat jejich dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí.
- ✓ Vysvětlíme si zásady bezpečného chování při pohybu na sněhu a ledu, povedeme děti k uvědomění si vlastního těla, k péči o své zdraví.
- ✓ Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě.
- ✓ Povedeme děti k osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí.
- ✓ Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické).
- ✓ Smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- ✓ Hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové).
- ✓ Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.).
- ✓ Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních.
- ✓ Při společných činnostech, dramatizaci, hrách budeme rozvíjet kooperativní dovednosti.
- ✓ Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny.
- ✓ Při poznávání vlastností zimního počasí, sněhu a ledu, budeme rozvíjet a používat všechny smysly.
- ✓ Nadále si budeme procvičovat a rozvíjet paměť a pozornost.
- ✓ Budeme pozorovat změny v přírodě a seznámíme děti se znaky zimní přírody.
- ✓ Vytvářet elementární povědomí o širším přírodním, kulturním prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.
- ✓ Uvádět dítě do společenství ostatních lidí a posilovat a kultivovat vzájemnou komunikaci na úrovni dítě-dítě i dítě-dospělý.
- ✓ Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách.
- ✓ Vyrovnávat nedostatek pohybových aktivit v exteriéru zařazováním kompenzačních her pro rozvoj pohybových a manipulačních dovedností.
- ✓ Vysvětlíme si pojem koloběh, střídání čtyř ročních dob a budeme se snažit.
- ✓ O přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému (pojmovému).
- ✓ Společně se budeme snažit vyřešit problémové pohádkové situace a posílíme schopnost umět se rozhodnout v běžných i méně běžných situacích.
- ✓ Rozvoj schopnosti sebeovládání.
- ✓ Rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat.
- ✓ Posílíme dětskou sebedůvěru, osobité myšlení a schopnost improvizovat.
- ✓ Uplatníme základní návyky společenského chování v muzeu, v autobuse, na karnevalu, v divadle).
- ✓ Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám.
- ✓ Častým nabízením knih a jejich obměnou budeme u dětí rozvíjet zájem o knihy a
- ✓ Vytvoříme základy pro práci s informacemi.

Očekávání:

- Zachovávat správné držení těla.
- Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy.

- Mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.).
- Vnímat a rozlišovat pomoci všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči.
- Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení.
- Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus).
- Zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, dramatickou improvizací).
- Pojmenovat části těla, znát jejich funkce, některé orgány, znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem.
- Chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých.
- Ujasnění si pojmu koloběh, střídání čtyř ročních dob.
- Učit se nová slova a aktivně je používat, ptát se na slova, kterým nerozumí (např. ve vztahu k počasí – koloběh..., textu pohádek – starší výrazy ...).
- Soustředit se na určitou činnost, udržet pozornost, dokončit práci.
- Pohybovat se na sněhu a ledu a dodržovat pravidla bezpečného chování.
- Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc).
- Rozlišovat, co prospívá a co škodí zdraví, jak se oblékáme v zimě.
- Chápat, že každý má v určité skupině svou roli, podle které je třeba se chovat (škola, sportovní skupina, herní skupina apod.).
- Chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené.
- Porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých.
- Být jistější ve slovním a hudebním projevu, utvořit jednoduchý rým.
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku.
- Porozumět slyšenému a umět slyšené reprodukovat, popsat situaci (skutečnou, podle obrázku).
- Projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film - sledovat děj a zachytit hlavní myšlenku příběhu.
- Umět vyjádřit své pocity, prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, smutek, lásku, strach, náklonnost, spokojenost, odmítání), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.).
- Naučit se z paměti krátké texty.
- Zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu.
- Zorganizovat hru.
- Uvědomovat si své možnosti (své silné i slabé stránky), přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky.
- Šetrně zacházet s knihou a pracovat s ní.
- Zacházet šetrně s knihami i hračkami, umět se o svou hračku podělit.
- Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc

apod.).

- Dodržovat základní normy společenského chování a používat slova děkuji, promiň,
- odpouštím ti apod., přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství.
- Radostně připravit a prožít „Maškarní karneval“.
- Vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo).
- Umět napodobit pohyb podle vzoru a sladit ho s hudbou.
- Umět napodobit taneční krok, sladit pohyb s hudbou.

Navrhované činnosti / vzdělávací nabídka:

- sáňkování, klouzání, hry na sněhu a se sněhem – Zimní dětská olympiáda,
- při zimních hrách na sněhu se zaměříme na prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech apod.),
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí, k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků, prevence nemoci, nezdravých návyků a závislostí,
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím,
- pokusy se sněhem a ledem („Kam zmizel sníh?“),
- pozorování vloček a sněhu lupou, poznávání charakteristických znaků zimního období, co je mráz, jinovatka, sníh, led, sněhová vločka – výtvarně zachytit (výzdoba třídy a šatny výtvary dětí),
- poslech a dramatizace příběhů se zimní tematikou, zpěv a poslech písní se zimní tematikou,
- malování a dekorování zimních prvků oblečení, druhy oblečení – pojmenování zimního ošacení,
- hudební hrátky – hudebně a pohybově vyjádřit rozmary zimního počasí (např. Zvonivý zvuk rampouchů, vánici apod.),
- sledovat a zaznamenat průběh počasí (vytvořit si společné piktogramy pro záznamy počasí) hra „Na meteorology“, střídání ročních období,
- krmení zvířat na podzim nasbíranými plody, pozorování ptáků na krmítku, krmení labutí a kachen u Labe,
- obtisk těla ve sněhu, stopy ve sněhu, další výlet do zimní přírody,
- oblékáme panenky – hry, námětové hry „Na školu“, „Na sportovce“,
- smyslové a psychomotorické hry - Hry „Na tělo“, „Ukažte mi“, Hádanky a slovní hříčky,
- grafická nápodoba symbolů, čísel, písmen,
- uvolňovací a artikulační cvičení,
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- prohlížení a „čtení“ knih, Výstava knih, časopisů, audiovizuální technika,
- poslech pohádek a příběhů podle výběru dětí a podle výběru učitelky, četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením,
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování,
- vyprávění pohádek podle obrázků, vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo,
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové,

dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu,

- cvičení v projevu citů a emocí (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti) – mimické i výtvarné vyjadřování nálad,
- sluchové vnímání slov, hádanky, slovní hříčky, hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest,
- kresba a malba jednotlivostí i části děje (starší děti – skupinová práce po 2 - 3 dětech),
- nápodoba pohybu a pozice,
- hmatové představy a fantazie – modelování,
- dramatizace pohádky i dětmi, poslech a zpěv písní k pohádkám, dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.),
- vymýšlení odlišných konců známých pohádek - samostatný slovní projev na určité téma
- rytmizace slov a sousloví,
- popis hraček – vlastnosti, barvy, velikost, počet, z čeho jsou vyrobeny,
- karneval „Z pohádky do pohádky“ – vyjádření hudby pohybem, nápodoba pohádkových postav,
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének).

VÍTÁME JARO (březen, duben)

Charakteristika a záměr bloku, dílčí vzdělávací cíle:

V tomto bloku si uvědomíme změny v přírodě spojené s příchodem jara i to, že lidská nedbalost narušuje přirozenou a pro lidi potřebnou krásu a čistotu životního prostředí. Budeme usilovat o vytvoření prostředí veselého, čistého a barevného. Zaměříme se na barevnou symboliku sběrných odpadních nádob, budeme diskutovat o nutnosti třídění odpadu, prakticky odpad řídit. Uklidíme okolí školy. Čeká nás spousta vtipu, radosti a zábavy. Seznámíme děti s velikonočními oslavami i s historií zdobení kraslic. Mnoho dětí chodí řehtat, hodovat, společně si o těchto zážitcích budeme povídat. Pohybové jarní hry a tvořivou činnost (z hlíny, písku apod.) přeneseme za pěkného počasí na školní zahradu. Seznámíme se s říší hmyzu a budeme zkoumat jejich zajímavosti. Pojedeme na výlet vlakem a užijeme si probouzející se přírodu. V souvislosti s výletem si povíme o možných nebezpečích, která nám hrozí (úrazy při nevhodném chování, požáry apod.). Povíme si, jak se budeme orientovat - seznámení s mapou, plánkem. Budeme se snažit chápat, že člověk může přírodě pomáhat, ale i škodit a uvědomíme si, jak je důležité pečovat o své okolí a prostředí, v němž žijeme. Naučíme se, jak nakládat s odpady.

Při pozorování jarní přírody dále rozvineme poznatky a dovednosti (motorické, estetické i poznávací) v souvislosti s daným ročním obdobím. Charakteristické znaky jarního období, pozorování zelenající se přírody, kvetoucích stromů, pojmenování jarních květů, probouzející se příroda – hmyz, drobní živočichové, návrat ptáků z teplých krajů. Posílíme dětskou zvědavost, zájem dětí a radost z objevování. V tomto bloku se také společně se školáky budeme těšit na školní zápis. Při vhodném počasí budeme přenášet pohybové činnosti do přírody a budeme přirozenou cestou rozvíjet pohybové schopnosti dětí. Při stále častějším pobytu v přírodě budeme rozvíjet pohybové schopnosti a fyzickou zdatnost dětí. Naučíme se cestovat vlakem, autobusem a zdokonalíme se v zásadách správného chování v dopravních prostředcích, zásadách bezpečného a správného pohybu a orientaci v dopravních situacích (na silnici, chodníku, přechodu, kole, v autě apod.). Na základě prožitků rozvineme jazykové a řečové schopnosti dětí, estetické a mravní cítění a dětskou tvořivost a nápady.

- ✓ Budeme se snažit chápat, že člověk může přírodě pomáhat, ale i škodit a uvědomíme si, jak je důležité pečovat o své okolí a prostředí, v němž žijeme.

- ✓ Charakteristické znaky jarního období, pozorování zelenající se přírody, kvetoucích stromů, pojmenování jarních květů, probouzející se příroda – hmyz, drobní živočichové, návrat ptáků z teplých krajín.
- ✓ Posílíme dětskou zvědavost, zájem dětí a radost z objevování.
- ✓ Získat poznatky o materiálech (papír, plast, sklo, železo apod.).
- ✓ Naučit se třídit odpady a uplatňovat hygienické návyky při manipulaci s odpady.
- ✓ Seznámit se a používat nové pojmy – např. recyklace.
- ✓ Prakticky pečovat o své okolí, rozlišovat, co okolní prostředí poškozuje, všimnout si nepořádků, upozorňovat na ně.
- ✓ Navrhovat řešení problémů a úkolů, nalézat nová řešení.
- ✓ Vědomě využívat všech smyslů.
- ✓ Zvládat pohyb v nerovném terénu.
- ✓ Chovat se kultivovaně v dopravních prostředcích.
- ✓ Být aktivní, ptát se a dozvídat se nové informace.
- ✓ Samostatně formulovat myšlenky, nápady, pocity.
- ✓ Rozvíjet jazykové schopnosti – výslovnost, homonyma, synonyma, první a poslední hlásky a slabiky.
- ✓ Vyjadřovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, pohybovými, dramatickými).
- ✓ Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí.
- ✓ Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- ✓ Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření).
- ✓ Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla).
- ✓ Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu.
- ✓ Rozvoj kooperativních dovedností.
- ✓ Vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňující tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevoval.
- ✓ Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.

Očekávání:

- Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem.
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.).
- Ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování.
- Přednes, recitace, dramatizace, zpěv.
- Hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest.
- Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost.
- Být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem.
- Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky.
- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi).
- Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva, s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj a názor, respektovat jiný postoj či názor, přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou).

- Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádku a škod, upozornit na ně.

Navrhované činnosti / vzdělávací nabídka:

- pozorování přírody – typické jarní znaky,
- vycházka do lesa – otevření lesa – pozorování nového života v lese,
- písně, básně, tanečky a pohybové hry motivované jarem,
- vítáme jaro kytičkou – výtvarné zpracování různými technikami,
- prohlížení knih, encyklopedií, obrázků,
- společenské hry - Pexeso, Krtkova zahrádka, půlené obrázky,
- puzzle – skládání obrázků k tématu,
- vycházky – hledáme barevné kontejnery, pozorujeme jejich okolí,
- třídění odpadu, výrobky z odpadových materiálů (drak PETák, postavy, zvířata apod.),
- řízené rozhovory a diskuze o recyklaci odpadů, otázky hygieny, vlastnosti a druhy,
- materiálů, použití jednotlivých materiálů,
- didaktické hry – např.: „Z čeho je co vyrobeno“,
- pracujeme s papírem - různé činnosti s papírem - mačkání, trhání, lepení ..., recyklace papíru – namočený novinový papír – vymačkat – usušit do tvaru,
- malování na sklo, keramická dílna, konstruktivní činnosti,
- smyslové hry – „Barevný sáček“, „Hádej co je to“...,
- uklid okolí školy a školní zahrady,
- výtvarné vyjádření prožitků,
- setí semínek čočky, hrachu, fazole apod., pozorování růstu,
- založení vlastního záhonku se zeleninou, sázení květin do truhlíků, péče o ně, drobné práce na školní zahradě,
- oslava Velikonoc, seznamování s tradicemi a zvyky, vyprávění o významu velikonočních svátků. Velikonoční výzdoba školy a třídy,
- barvení a zdobení kraslic,
- básně a písně s jarní a velikonoční tematikou,
- společenské hry,
- stavby z písku, tvořivá práce z hlíny a z modelovací hmoty,
- hry na školní zahradě – kuličky, pohybové hry a jiné hry podle výběru dětí,
- výlety do okolí,
- pozorování jarní přírody a jarních prací na polích,
- návštěva divadelních představení,
- malování, kreslení, skládání z papíru,
- rozhovory na téma bezpečnost,
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat,
- dokončit příběh – Co by se stalo, kdyby,
- konstruktivní hry,
- rej čarodějnic a čarodějů – procházka obcí.

CESTA KOLEM SVĚTA (květen, červen, červenec)

Charakteristika a záměr bloku, dílčí vzdělávací cíle:

Blížící se konec školního roku nám přinese mnoho zábavy a radosti. Sportovními hrami a soutěžemi oslavíme svátek dětí. Seznámíme se s prací dospělých, různými druhy povolání a jejich významu pro společnost. Všimneme si kvetoucí přírody, rodících se mláďat, života hmyzu. Povíme si o planetě, na které žijeme nejen my, ale i jiné děti. Pojedeme na výlet, rozloučíme se se školáky a prožijeme zábavné odpoledne na rozloučenou. Letní období nám umožní veškerou činnost přenášet do přírody, a tak budeme mít větší prostor pro rozvoj fyzické zdatnosti. Budeme cvičit vytrvalost a sebeovládání. Užijeme si volnosti a pohody letních dnů. Většinu dne budeme trávit v přírodě a zopakujeme si, co už všechno umíme. Budeme zdokonalovat pohybové dovednosti dětí, cvičit paměť, řečový projev, budeme rozvíjet výtvarné a hudební schopnosti dětí prožitky (školní výlet, malování venku) posílíme zvědavost, zájem a radost z objevování.

- ✓ Povedeme děti k rozvoji fyzické i psychické zdatnosti, budeme rozvíjet pohybové schopnosti a zdokonalovat dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky, ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí a k rozvoji a užívání všech smyslů.
- ✓ Vést děti k rozvoji řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování).
- ✓ Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu.
- ✓ Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování).
- ✓ Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření).
- ✓ Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení.
- ✓ Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla).
- ✓ Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými.
- ✓ Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny.
- ✓ Vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností.
- ✓ Osvojíme si poznatky důležité pro podporu bezpečí a seznámíme se s prací některých dospělých.
- ✓ Vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat.
- ✓ Rozvoj společenského i estetického vkusu.
- ✓ Poznávání jiných kultur.
- ✓ Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.
- ✓ Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí.
- ✓ Povzbuzovat děti v dalším rozvoji, poznávání a učení, umožnit jim aktivně se podílet na utváření společenské pohody.
- ✓ Varování před nebezpečím, které na nás číhá – neznámý prostor, cizí lidé, zvířata.
- ✓ Pojmenování domácích a hospodářských zvířat a jejich mláďat, způsob jejich chovu a života, a také zvířat žijících v ZOO.
- ✓ Seznámíme se s existencí jiných kultur a národností a povedeme děti k uvědomění si, že i ony jsou součástí světa, přírody, společnosti a planety Země.
- ✓ Společnými prožitky (školní výlet, noc v MŠ) posílíme zvědavost, zájem a radost z objevování.

Očekávání:

- Zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu

v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, pohybovat se mezi překážkami, ve skupině dětí, po zvýšené ploše, v písku, užívat různé náčiní).

- Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou.
- Vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu.
- Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem.
- Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami.
- Uvědomovat si nebezpečí, které nám hrozí při pobytu u vody.
- Pojmenovat většinu toho, co nás obklopuje.
- Poznat napsané své jméno (starší děti).
- Odloučit se na určitou dobu od rodičů a být aktivní i bez jejich opory.
- Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči.
- Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno, chápat slovní vtip a humor.
- Sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech.
- Poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma.
- Rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci.
- Poznat některá písmena a číslice, popř. slova, poznat napsané své jméno.
- Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“, nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným.
- Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci.
- Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je.
- Rozhodovat o svých činnostech, vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení.
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním.
- Odmítnout komunikaci, která je mi nepříjemná, uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je.
- Chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené.
- Spolupracovat s ostatními.
- Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- Chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě).
- Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.).
- Chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé.
- Vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí).
- Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají).
- Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.

- Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.).
- Vnímat, že svět je pestrý, rozmanitý a má svůj řád.
- Poznávat další roční období.
- Vyjadřovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (výtvarnými, hudebními, pohybovými, řečovými atd.).
- Chovat se tak, aby nedocházelo k ohrožení zdraví svého a zdraví a bezpečnosti druhých.

Navrhované činnosti / vzdělávací nabídka:

- příprava vystoupení pro rodiče (téma: co jsme se naučily),
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním,
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti,
- smyslové a psychomotorické hry,
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrožících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi),
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti,
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv,
- samostatný slovní projev na určité téma,
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv,
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity),
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant,
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.),
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině,
- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci,
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání,
- cvičení organizačních dovedností,
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní,
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.),
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi),
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování,
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.),

- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu,
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.),
- čtení a poslech příběhů s náměty práce dospělých, prohlížení a „čtení“ knih,
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.),
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice,
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé,
- oslava svátku dětí – dětský den – hry a soutěže,
- společenské hry,
- námětové hry ze světa dospělých lidí a jejich práce,
- návštěva místních řemeslníků, rozhovory o práci dospělých, „Čím budu?“,
- „Cestování s globusem a encyklopedií“ – poznávání pomocí otázek a odpovědí, diskuze o vlastnostech lidí, které jsou dány prostředím, ve kterém žijí, pohlavím, jazykem apod.,
- praktické ukázky varující před nebezpečím u vody, první pomoc,
- výtvarné zpracování zkušeností a zážitků z cestování, dovolených, výletů,
- školní výlet do českého středohoří,
- pracovní listy – rozlišování, třídění, porovnávání, hledání rozdílů,
- slovní hádanky,
- výtvarná technika podle volby dětí - námět „Jak si hrají děti z celého světa“,
- zdravotně zaměřené cvičení – protahovací, vyrovňovací, dechové, relaxační,
- hry s pískem a vodou,
- hry na průlezkách,
- námětové hry podle výběru dětí,
- opakování pohybových her,
- malování v přírodě,
- sestavování obrázků z přírodních materiálů,
- opakování písní a básní.

DOPLŇUJÍCÍ PROGRAMY A PROJEKTY, DALŠÍ AKTIVITY

Přípravný program „Předškolák“

- přípravný program pro děti, které plní povinnou školní docházku (po ukončení školného roku nastoupí do 1. třídy základní školy. Program nenarušuje ani netříští hlavní vzdělávací nabídku, ale smysluplně ji doplňuje.

PŘEHLED O EVALUAČNÍ ČINNOSTI ŠKOLY

Evaluace a hodnocení jsou nezbytnou součástí vzdělávacího procesu v mateřské škole. Zjištěné výsledky jsou podkladem pro další plánování a projektování.

Cílem je, aby kritéria hodnocení byla v souladu s cíli ŠVP a s vyhláškou č. 15/2005 Sb.

Hodnocení není cílem, ale prostředkem ke hledání optimálních cest vzdělávání dětí. Na základě výsledků se rozhodneme, co budeme měnit.

Pravidelné evaluační a hodnotící činnosti se zaměřují a ve svém celku obsahují a zahrnují:

- ✓ přehled činností, které probíhají **na úrovni školy**
 - podmínky
 - cíle a záměry ŠVP (TVP)
 - práce pedagogického sboru a zaměstnanců školy
- ✓ přehled činností, které probíhají **na úrovni třídy** (včetně sebereflexe pedagogů)
 - evaluace integrovaných bloků
 - hodnocení třídy dětí
 - hodnocení sebe sama
- ✓ přehled o sledování a hodnocení **výsledků vzdělávání**, tj. rozvojových a učebních pokroků **dětí** (portfolio dítěte)
 - hodnocení jednotlivých dětí

Oblasti evaluace:

- **Hodnocení ŠVP** (soulad s RVP PV, funkčnost ŠVP).
- **Hodnocení výchovně vzdělávacího procesu** (prožitkové učení, spontánnost dětí, komunikativnost, tvořivost, převažující aktivita dětí, konkrétnost, situační učení, každodenní prolínání vzdělávacích oblastí).
- **Hodnocení integrovaných bloků** (jsou IB vhodně připraveny, umožňují dostatečně využívat metod prožitkového a situačního učení, přinášejí výsledky, umožňují tvořivost, improvizaci a prostor pro tvůrčí činnosti, k čemu je třeba se vrátit).
- **Hodnocení podmínek vzdělávání** (materiální, technické, hygienické, organizační, do jaké míry jsou podmínky naplňovány, daří se podmínky zlepšovat a zkvalitňovat).
- **Hodnocení a sebehodnocení pedagogů** (pedagogický styl, klima školy, cíle a postupy, tvořivost a improvizace).
- **Hodnocení dětí** (naplňování a zohledňování individuálních vzdělávacích potřeb, individuální pokroky).
- **Hodnocení výsledků vzdělávání** (výsledky vzdělávání, dosahování očekávaných vzdělávacích pokroků a jejich hodnocení, získané kompetence, vzdělávací cíle, spokojenost rodičů s výsledky vzdělávání dětí). Vzhledem k tomu, že jsme jednotřídní MŠ, velmi se prolíná hodnocení školní a třídní úrovně. Obě úrovně nerozlišujeme a hodnotíme komplexně.
- **Při sebereflexi si denně odpovídáme na otázky:**
Co se děti naučily (hodnotíme děti), co se dozvěděly nového (hodnocení výsledků) a čím (hodnocení procesů) se mi podařilo toho dosáhnout (autoevaluace).
- **Spolupráce s rodiči a rodinami dětí** (komunikace s rodiči, spolupráce na projektech a činnostech školy).
- **Nástroje a techniky hodnocení**
 - pozorování
 - rozhovory, diskuse, porady, rozbory
 - kontrola pedagogických a provozních pracovníků
 - hospitace a následné rozbory
 - analýza třídní a školní dokumentace
 - analýza integrovaných bloků

- porovnávání výsledků s plánovanými cíli
- analýza vlastní pedagogické a řídicí práce
- dotazníky, ankety
- portfolio dítěte.

Systém a pravidla evaluace:

použité zkratky: U (učitelka), Ř (ředitelka), ŠJ (vedoucí ŠJ), K (kuchařka), V (všichni), E (ekonomka)

Evaluace vzdělávání

Co a jak	četnost	kdo	forma
Soulad ŠVP s RVP PV ✓ funkčnost ŠVP	1x ročně	Ř, U, V	pozorování, analýza, diskuze
Integrovaný blok ✓ naplňování cílů a očekávání ✓ volba navrhovaných činností, témat, metod, prostředků ✓ pedagogický přínos ✓ prostřídání všech 5 vzdělávacích oblastí ✓ co se nezdařilo a proč, návrhy pro příště ✓ přínos pro rozvoj dětí, reakce dětí, spolupráce, posun vztahů ✓ přínos jednotlivcům ✓ spolupráce s rodiči, zapojení rodičů do činností	1x čtvrtletně nebo po skončení integr. bloku průběžně průběžně 1x čtvrtletně nebo po skončení integr. bloku	Ř, U	případné poznámky k plánu pozorování poznámky o dětech ústně, včetně poznámek pro hodnotící zprávu
Rozvoj dětí ✓ u každého dítěte zaznamenat posun ve vývoji, vyhodnocovat na základě pozorování, uspořádat portfolio, založit zápisy z konzultací s rodiči, stanovit další postup	2x ročně	Ř, U	zápisy do portfolio a do hodnotících záznamů dítěte
Vlastní pedagogická práce ✓ metody, postupy, dovednosti, znalosti, vzájemná pomoc, spolupráce celkem ✓ sebehodnocení ✓ práce učitelky v praxi, její pedagogické kompetence	průběžně, zároveň s hodnocením integr. bloku 1x ročně podle plánu hospitací	Ř, U Ř, U Ř	vnitřní hodnocení, diskuze vnitřní hodnocení, monitoring, hospitace viz. zápisy z hospitací
Osobní rozvoj pedagogů ✓ rozvoj odborných znalostí a dovedností, vzdělávání ✓ absolvované semináře, školení, studium, samostudium, literatura	1x ročně 1x ročně nebo dle potřeby	Ř, U Ř, U	diskuze písemně do plánu DVPP

✓ potřeba směřování dalšího rozvoje	1x za 2 roky	Ř, U	plán rozvoje pracovníků
-------------------------------------	--------------	------	-------------------------

Evaluace kvality podmínek vzdělávání

Co a jak	četnost	kdo	forma
Organizační podmínky ✓ přijímání dětí, doba provozu MŠ, režim dne ✓ stravování dětí ✓ individuální potřeby dětí	1x ročně měsíčně průběžně	Ř ŠJ, K Ř, U	Písemně do dokumentů - případná úprava, založení dokumentů ze zápisu, spisy dětí Písemně viz. kontrolní činnost na ped. radě
Psychohygienické ✓ adaptace dětí ✓ respektování potřeb dětí	říjen průběžně	Ř, U Ř	ústně monitoring, hospitace
Materiální ✓ budova, prostory pro děti, soulad s předpisy ✓ využití školní zahrady, vybavenost metodickými pomůckami, modernizace, obnova ✓ personální zajištění, vzdělávání pracovníků	1x ročně 1x ročně 1x ročně	V, Ř Ř, U Ř	při BOZP, písemně do výroční hodnotící zprávy písemně do výroční hodnotící zprávy písemně do DVPP
Personální podmínky ✓ normativní počty zaměstnanců, kvalifikovanost, absence, zástupy, aktivita, přesčasová práce, nadúvazky... ✓ kvalita výkonu práce všech pracovníků ✓ autoevaluace práce	1x ročně 1x ročně, měsíčně 1x ročně	Ř Ř, VŠJ V	písemně písemně do kontrolní činnosti hodnotící rozhovor, případně písemně
Ekonomické podmínky ✓ sledování mzdových a provozních výdajů ✓ mzdová nákladovost, čerpání rozpočtu, soulad s potřebami provozu ✓ náklady na provoz, FKSP, závazky a pohledávky, stavy účtů ✓ opravy, nákup a obnova vybavení	měsíčně měsíčně čtvrtletně 1x ročně	Ř, E Ř, E Ř, E V	uzávěrky výkaz zisku a ztráty hodnotící výroční zpráva

Systém a pravidla hodnocení spolupráce s rodiči

Co a jak	četnost	kdo	forma
✓ Náměty rodičů k práci MŠ (předané písemně, ústně –	1x ročně	Ř	písemně do hodnotící zprávy

zapsat)			
Fotodokumentace, záznamový materiál			
✓ zakládání dokumentace ze společných akcí	průběžně	Ř, U	fotoalbum, kronika
✓ zápis do kroniky	1x ročně	Ř	písemně
✓ dotazníky pro rodiče a jejich vyhodnocení	dle potřeby	Ř, U	písemně
✓ zapojení rodičů do činnosti školy	1x ročně	V	hodnotící výroční zpráva
✓ SRPŠ	2-3x ročně	Ř	písemně
✓ sponzorství, drobné sponzorství, dary	1x ročně	Ř	písemně do hodnotící zprávy

Nedílnou součástí evaluace ve škole je vyhodnocení samotného školního vzdělávacího programu. Tato evaluace je prováděna již během školního roku a celkově je program vyhodnocen v závěru školního roku jak pedagogy, v části pedagogické, tak i v části provozní, všemi provozními zaměstnanci. Případné závěry a úpravy jsou zapracovány formou dodatku nebo úpravou ŠVP.

Ve Vchynicích, dne 21. 8. 2017

Jana Chudobová
ředitelka školy